

DOMOLJUB

Izhaja vsak četrtek. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 3 K 60 vin., za Ameriko in druge tuje države 4 K 60 vin.) — Posamezne številke se prodajajo po 10 vin.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvo „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2.

Štev. 26.

V Ljubljani, dne 24. Junija 1908.

Leto XXI.

Ob zmagi.

Za kranjski deželni zbor je težak boj končan. Volivna preosnova, ki ž njo pride kmet do večine, je sprejeta in obe nasprotni stranki, nemška in liberalna, se natančno zavedata važnosti te izpremembe. S. L. S. ne potrebuje niti sama o sebi govoriti. Mirno lahko pokaže na liberalce in na Nemce, rekoč: Slovenski kmet, povprašaj te ljudi, ki so svoj čas tako umazano lagali o namenih S. L. S., naj ti povedo, kaj sem ti izvojevala.

Bil je hud boj. Ne pozabimo, v kakšnih razmerah smo pričeli vojsko za volivno preosnovo. Bili smo v manjšini v deželnem zboru in odboru. Nemci in liberalci so bili neomejeni gospodarji. Vse cestne odbore, okrajne šolske svete, deželni šolski svet je prepihavala nemško-liberalna sapa. Po nekaterih krajih so n. pr. težko iztaknili za krajne šolske nadzornike liberalce. Če je bil pa le kateri, ki je dišal po liberalstvu, naj je bil še manj vreden, prav gotovo je bil imenovan. Pri sodiščih in pri vladi, od zadnjega biriča gori do Heina, ki je takrat sedel na sedežu deželnega predsednika, je bilo vse nam nasprotno. Kamor se je prikazal kak naš somišljenik, povsod so nam zapirali vrata. Vse službe, ki jih je imela oddajati gospodarska ali deželni odbor, so bile v prvi vrsti za liberalce. Naši profesorji so čakali leta na imenovanje. Kdor ni bil cimentiran liberalce, ni mogel naprej. Naša društva in zadruga so imele vedne boje. Najpogumnejšim našim sodelavcem je že upadal pogum. Pravda za pravdo, tožba za tožbo. Potrošilo se je denarja na tisoče samo vsled brezobzirne nagajivosti in sovražnosti združenih naših nasprotnikov. Vse javne korporacije, obrtna zbornica, kmetijska družba — v liberalnih rokah. Za vsak sold podpore si se moral boriti za

žive in mrtve z liberalci. Medtem ko so druge dežele izdale stotisoče v podporo združništvu, niso pri nas dobile zadruga niti knofa, pač pa klofut, kamorkoli so se obrnile.

In zraven še to nepopisno zaničevanje. O kmetu se je govorilo z največjim preziranjem. Kmet ni pomenil za liberalno gospodo prav nič. Danes pa vidimo, da že liberalci poizkušajo snovati samostojno kmečko stranko. Naše poslance so gledali liberalci z viška navzdol. Vsi so jim bili sami topoglavci in tepci; ni je psovke, ki bi je ne bili vrgli v lice našim voditeljem. Zdaj je vse minulo. Ves liberalni svet vé, da imamo v svojih vrstah može, ki nekaj znajo, ki imajo pa tudi krepko voljo, da zvrše, kar so obljubili.

Najboljše zagotovilo za srečnejšo bodočnost je neustrašeni, neomajni pogum, ki smo ga vsi pokazali v tem boju — voditelji in ž njimi vsa stranka. Zastavili smo vse v tem boju na eno karto, pa smo zmagali. Zdaj nam ni treba drugega, nego veselo naprej! Za nami pa sobratje v sosednjih kronovinah, da pretvari ves naš jug misel krščanske ljudske stranke.

Političen pregled.

DRŽAVNI ZBOR.

Naši poslanci na delu.

Dr. Šusteršič in tovariši so v zbornici nujno predlagali, naj vlada dovoli izdatno podporo onim posestnikom na Kranjskem sploh, katerim je posebno letošnja suša uničila skoro vso prvo košnjo. V mnogih krajih ni sena in ljudje bodo morali ali drago seno kupovati, ali pa živino prodajati, kar bi bil gotovo hud udarec za živinorejo in sploh za kmetijstvo.

Poslanec Žitnik in tovariši pa so vložili še poseben nujni predlog za državno podporo posestnikom v občinah ob Reki na Krasu, koder so suša, črv in gosenice uničile prvo košnjo in skoraj ves sadni pridelek. Ravnotako so predlagali, naj vlada odredi cenitev škode v nekaterih vipavskih občinah, kjer so imenovane nadloge posebno hudo pritisnile.

Za izboljšanje kmetijstva.

Doslej je vlada vsako leto dajala štiri milijone kron za osuševanje pašnikov in za večje vodne zgradbe (melioracijski zakon iz leta 1884). Da je bila ta svota premajhna, vsakdo razvidi. Zato je zbornica lani sklenila skoro enoglasno, da naj se ta svota podvoji, to je, naj se zviša na osem milijonov na leto do leta 1914. Tej splošni želji kmečkih poslancev je sedaj vlada ustregla.

Toda, dasi je imel doslej poljedelski minister v ta namen na razpolago vsako leto le štiri milijone, je le znal vsako leto še nekaj stotisočakov privarčevati. Ta denar, če ga bo nadalje še kaj ostajalo, se sedaj po novi postavi obrestonosno naloži ter se steka v zaklad, ki se bo porabil zopet le za melioracije.

Važno je, koliko bode zanaprej pri posameznih vodnih nezgodah prispevala država. Za uravnavo hudournikov, ki ponekod zelo mnogo škodijo kmečkim zemljiščem, bo država dajala 70 odstotkov skupnih stroškov, ako bo ostale potrebščine pokrila dežela. Udeleženci, okraj ali občine bodo dajale k večjemu 15 odstotkov.

Za uravnave rek in potokov v varstvo zemljišč proti povodnjim, določa načrt 40 odstotkov podpore, ako udeleženci prispevajo največ 30 odstotkov, ostalo pa pokriva dežela.

Državni prispevek pa se more zvišati do 50 odstotkov in stroški udeležencev ob

enem znižati na 20 odstotkov, ako je treba uravnati ali odvajati gorske in podzemeljske vode, ki niso hudourniki v pravem pomenu besede.

Za osuševanja in namakanja zemljišč bode država po novem načrtu dovoljevala podpore ali pa triodstotna posojila, in sicer do iste najvišje mere, kakor dežela.

Vlada bo tudi deželam za vodne zgradbe dovoljevala brezobrestna posojila ali triodstotna, do polovice onih stroškov, ki jih prispeva dežela.

Krvava potreba za našega kmeta je zboljšanje pašnikov. Vlada je sicer izdelala tak načrt, ki se pa ozira le na planinske pašnike. Dr. Žitnik je predložil poljedelskemu ministrstvu načrt gosp. agrarnega komisarja za Notranjsko, ki obsega tudi izboljšanje nižinskih pašnikov po Notranjskem.

Davek na žganje.

Ogrska vlada je sklenila, da zviša davek na žganje ne glede na to, če to sklene avstrijski državni zbor ali ne. Avstrijska vlada še vedno upa, da sprejme avstrijski državni zbor postavo o povišanju na žganje še pred parlamentarnimi počitnicami. — Vse je odvisno od tega, kdaj se konča proračunska razprava.

Proračunska razprava

se bliža koncu. Govorilo je že nad 150 govornikov. Povprečno jih pride na dan 20. Te dni je govoril tudi poslanec »Slovenskega kluba« Pišek. Vendar zbornica pri teh razpravah ni posebno polna, kar pa ni čuda. Seja traja včasih deset ali več ur na dan, govorniki razpravljajo stvari, ki zanimajo le ožji krog poslancev, mnogi pa ponavljajo le to, kar so že drugi dobro ali še boljše povedali. Na vsak način pa se proračunska razprava prihodnji teden zaključí, potem bomo videli, ali pride na vrsto predloga o zvišanju davka na žganje ali pa grede poslanci na počitnice. — Klubovi načelniki bi radi, da se proračunska razprava okrajša. Če konča zbornica svoje delo, sledi kratko deželnozborsko zasedanje.

DEŽELNI ZBORI.

Kranjski deželni zbor

je zboroval 19. t. m. Sklenil je v sporazumu z vsemi strankami volivno reformo in jo predložil cesarju v potrjenje.

Tržaški deželni zbor

je imel istotako zgodovinsko važno sejo, kjer se je sprejel novi volivni red, kakor ga je predložila vlada z izpremembami, ki jih je sklenil ustavni odsek. Ker je vlada vse te izpremembe odobrila, smemo pričakovati, da zadobi novi zakon takoj najvišje potrjenje. Sedanjí volivni red je bil od leta 1850 in je bil pač že skrajni čas, da se Trst tudi na tem polju modernizira.

ZA SPLOŠNO VOLIVNO PRAVICO V DEŽELNIH ZBORIH.

Poslanec Fresl in tovariši so vložili nujni predlog, ki zahteva splošno, enako, tajno in direktno volivno pravico za deželne zборе.

AVSTRIJSKA VSEUČILIŠČA.

Valovi, ki so se vzdignili ob Wahr-mundovi proticerkveni brošuri med ljudstvom, med vseučiliškimi profesorji in v zbornici, ponehavajo. Vsi, kolikor toliko previdni može so sprevideli, da znanstveni revež Wahrmund ni vreden tolikega hrupa, kakor so ga zagnali svobodomiselni dijaki in za njimi tudi drugi svobodomiselci. Znano je, kako žalostno vlogo so igrali pri tem rektorji (ravnatelji) malo da ne vseh avstrijskih vseučilišč. Hujskali so dijake, odobrvali njih štrajk in se z vso vnmemo zavzemali za »svobodno znanost«, ki je menda vsled reakcije katolikov pršila v nevarnost. — Stvar je sedaj že skoro toliko kot rešena. Pravična zahteva katolikov, da Wahrmund ne sme več predavati cerkvenega prava, je prodrla. Svobodomislecem je svobodno, da se ali jočejo, ali pa postavljajo na glavo. K tej rešitvi je nemalo pripomogel tudi naš cesar, ki je bolje izprevidel položaj, kakor vsa svobodomiselna garda. Imenoval je rektorje »lepa družba« in s temi kratkimi besedami dosti jasno, pa tudi dosti strogo obsodil protiversko teženje vseh Wahr-mundovcev. Razgrajajo sicer še svobodomiselni študentje po Dunaju, po Gradcu in drugod, vendar ni dvoma, da se jim bo vsak čas ohladila kri, ker sprevidevajo, da od svojega štrajka nimajo drugega dobička, kot da izgube pol leta. Svobodomiselni rektorji, ki so prej z velikanskimi krikom dvigali svojo svobodomiselno postavo, so sedaj po cesarjevi obsodbi nenkrat utihnili. S tem je brzkone cela ta, za Avstrijo tako značilna in obenem žalostna zadeva končana. Katoliki pa ne smemo odnehati od svoje zahteve: Katoliškimi dijakom iste pravice, kakor judom in njihovim pobratimom krščenim svobodomislecem!

ČEGAVA BO BOSNA?

Leta 1878 so evropske države sklenile, naj Avstrija vzame Turkom Bosno in Hercegovino. Avstrija je tega leta to tudi storila in od tedaj je Bosna in Hercegovina v avstrijski upravi in oskrbi. Imenoma je sicer še turški sultan vladar Bosne in Hercegovine, a samo imenoma, oblasti pa nima nobene, ampak vso upravo ima Avstrija.

Sedaj je pa hrvaški poslanec dr. Frank pričel dokazovati v časopisju, da kažejo razna znamenja, da se bo Bosna in Hercegovina tako združila z Avstrijo, kot druge avstrijske dežele, n. pr. Kranjska ali Štajerska. Dunajski listi temu ugovarjajo, ker Avstro-Ogrska sama tega ne more izvršiti brez sklepa in dovoljenja drugih držav, te pa ne dovolijo tega.

HRVAŠKI BAN BARON RAUCH.

Zopet pišejo nekateri hrvaški časopisi, kot že večkrat, da odstopi baron Rauch in postane tajni svetnik cesarjev. No, dostikrat smo že o tem slišali, a zgodilo se še ni in se najbrže tudi še ne bo kmalu. Rauch ostane še hrvaški ban, čeprav bi se ga Hrvatje zelo radi znebili. Zato poskrbi mažarska vlada.

DEMONSTRACIJA PROTI RAUCHU.

Nekateri so se bali, da bodo v Zagrebu pri procesiji na sv. Rešnjega Telesa dan veliki nemiri in izgredi proti sovražnemu banu Rauchu; toda med procesijo so se ljudje obnašali vzorno in dostojno. Po procesiji se vsede ban v kočijo, da bi se odpeljal domov, tedaj pa prično ljudje žvižgati in kričati na bana. Vse je vpilo: »Proč s tiranom, proč z nasilnikom!« Nekateri so menda tudi kamenje metali na banovo kočijo; a policija je bana branila, da se mu ni nič hujšega zgodilo.

ZAGREBSKO VSEUČILIŠČE.

Pred več časom je hrvaški ban in njegova vlada kršila pravice zagrebškega vseučilišča. Vseučiliški dijaki (visokošolci) so zahtevali zadoščanja; ker ga vlada in ban nista hotela dati, nočejo več iti na vseučilišče. Ker dijakov ni v šolo, so seveda tudi profesorji na vseučilišču ustavili svoja predavanja in tako je zaključeno letošnje šolsko leto na zagrebškem vseučilišču. Le državne skušnje se še lahko delajo do konca julija meseca.

KAM PRIPADA DALMACIJA?

Ogrski ali Avstriji? Avstrijski ministrski predsednik Beck je rekel ogrskemu ministrskemu predsedniku Wekerlu, da pripada Dalmacija pravno Ogrski. A to ni res. Dalmacija je in bo vedno spadala k Avstriji. Prej bo kaka druga dežela prišla pod Avstrijo, kot da bi Dalmacija odpadla od Avstrije. Da se Ogrcem ceče sline po nji, je razumljivo.

MAKEDONIJA.

V Makedoniji se še vedno koljejo Srbi, Bolgari in Turki. Nedavno so Srbi napadli bolgarsko vas Majučisto in umorili nekega moža. Ko so tega napadali, so Srbi vdrugeč napadli Bolgare in umorili učitelja in ženo njegovo. Druga srbska četa je pa iz Sekircija vjela pet bolgarskih veljakov.

ITALIJA.

Italija se čedalje bolj oborožuje. Letos bo dala 152 milijonov lir (kron) za zgradbe in povečanje ladjedelnic, 10 milijonov (vsako leto) za zvišanje častniških in podčastniških plač, 150 milijonov za trdnjave ob meji, 60 milijonov za utrdbo vojnih pristanišč, 4 milijone za povišanje mornariškega moštva od 22.000 na 29.000, 36 milijonov za novo gorsko topništvo, tri milijone za druge izdatke.

ANARHISTIŠKA ZAROTA PROTI VSEM EVROPSKIM VLADARJEM.

Policija v Lizboni na Portugalskem je zaprla mnogo anarhistov, ki so prišli v Lizbono, da pripravijo vse za napade na vse evropske vladarje razven angleškega, ker nimajo na Angleškem postav proti anarhistom.

AVSTRIJA IN FRANCOSKA.

Neki imeniten francoski dnevnik zelo slavi ob jubileju našega cesarja njegove

vladarske zmožnosti. Povdarja, da je obstoj Avstro-Ogrske neobhodno potreben za mir v Evropi. Cesar Franc Jožef je vedno delal za mir med državami; nazadnje želi imenovani list še tesnejšega prijateljstva med Avstrijo in Francijo, posebno zato, ker Nemčija zelo težko vidi novo trozvezo: Francijo, Angleško in Rusko.

PRUSKE DEŽELNOZBORSKE VOLITVE.

Na Pruskem v nemškem cesarstvu so imeli pred kratkim deželnozborske volitve. »Domoljub« je že poročal, kako slab in nazadnjašk je tam volivni red in kako zelo nasprotujejo katoličanom, pa Poljakom. Kljub temu je izvoljenih 105 poslancev (prejšnja leta le 94) katoliškega središča (katoliške stranke), 15 Poljakov, 152 konservativcev, 59 svobodomiselnih konservativcev, 64 narodnih liberalcev, 28 svobodomiselcev od »Svobodne ljudske stranke«, 8 drugih svobodomiselcev, 6 socialnih demokratov, 2 Danca, 3 divjaki.

TURČIJA ČEDALJE BOLJ ODVISNA OD NEMČIJE.

Turčija se pogaja z nemškimi bogataši zaradi posojila 200.000 turških funtov, ki jih rabi za upravo v Makedoniji.

NEMŠKI CESAR VILJEM GROZI.

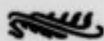
Na vojaških vajah je nemški cesar Viljem rekel: »Zdi se mi, da hočejo sovražniki Nemčijo obkoliti; naj le pridejo sovražniki, mi smo pripravljeni in se nikogar ne bojimo.« Dalje je cesar naglašal potrebo miru, vendar je rekel, da hoče pomagati Avstriji, ko bi šla nad Turka v Makedonijo. Na vsak način hoče ostati prijatelj Avstrije.

ŠPANSKI KRALJ ZELO RAD POTUJE.

Sedaj je šel na razstavo v Saragozo, potem pa hoče potovati nepoznan na Angleško s kraljico vred.

MAROŠKI SULTAN MULEJ HAFID.

Upornik Abdul Azis nima sreče v maroški državi. Stari vladar Mulej Hafid je zopet proglašen za pravega vladarja dežele. Tudi vojaštvo, ki se mu je prej deloma izneverilo, mu hoče zopet služiti.

Izobrazbi.

Kako je nastala naša avstro-ogrsko monarhija.

(¹ gled v preteklost naše države.)

(Dalje.)

Razmere so se izboljšale, ko je leta 1493 nastopil vlado v vseh takrat avstrijskih deželah Maksimilijan, ki je postal tudi nemški cesar. Zedinil je vse dežele avstrijske pod enim žezlom. Pridobil je po smrti zadnjega goriškega grofa tudi Go-

riško in kos Tirol leta 1500. Za vladanja Maksimilijanovega so se vršili v Evropi tako važni dogodki, da je nekako l. 1500 mejnik med srednjim in novim vekom. Ob tem času je Kolumb odkril Ameriko, začel je ostreje švigati plamen verskih bojev na Nemškem, Avstrijskem in drugih državah, preobrazovala se je uprava držav. Ustanavljanje stalnih vojaških čet, prihodi Turkov v Evropo, iznajdenje tiskarskih strojev, puntarsko gibanje med kmeti, vse to so znaki, glavni znaki te dobe. Za Avstrijo je važen še drug dogodek, ko se je prvokrat trajno priklenila češka in ogrska ter hrvaška kraljevina na habsburški prestol. Radi preglednosti naj na kratko opišem zgodovino teh kraljestev, predno so se združila s starimi avstrijskimi deželami v eno velikansko državno telo, kakor obstoja z malimi premembami še danes.

Čehi so si že davno ustanovili lastno državo, ki pa je že kmalu morala plačevati frankovskim vladarjem davek. Počasi so si Čehi utrdili svojo zemljo, sprejeli krščansko vero in kulturo. Postajali so čedalje močnejši. Okoli leta 1200 so nemški cesarji povzdignili češko vojvodstvo v dedno kraljestvo. Za vladanja kraljev iz hiše Luksenburžanov se je češka kraljevina povzpela do velemoči. Slavni Karol IV. je postal celo nemški cesar in razširil češko slavo po Evropi. Po njegovi smrti so zmešnjave na dvoru in protestantovsko-husitski boji zadajali kraljestvu hude rane. Ko je umrl zadnji vladar luksenburški leta 1437, so katoliški Čehi priznali avstrijskega vojvoda za kralja, dočim ni hotela husitska stranka o njem ničesar vedeti in je šele pozneje pristala na to. Po dolgem presledku so si Čehi izvolili za svojega kralja ogrskega Matijaža, zatem poljskega princa Vladislava, ki je postal tudi ogrski kralj. Ta češko-ogrski kralj Vladislav in avstrijsko-nemški vladar Maksimilijan sta sklenila svoje otroke med seboj oženiti, da bi na ta način bili obe rodovini tesno druga z drugo združeni in da bi druga po drugi vse podedovala, ako bi katera izumrla.

Avstrija je imela s takimi dednimi pogodbami zelo veliko srečo. Komaj je minulo deset let, ko pade v bitki pri Mohaču leta 1526 Vladislavov sin Ludovik, ki je imel avstrijski princezinjo za ženo, ne da bi zapustil kakega naslednika. Tako torej sta izpraznjena češka in ogrska prestola pripadla samo od sebe Habsburžanom.

Kako pa je bilo na Ogrskem za časa lastnih vladarjev? Madžari so pleneč in požigajoč prihrumeli koncem devetega stoletja na Ogrsko. Svoje bojovite nрави niso mogli tudi tu predrugčiti in so nadlegovali vse sosednje dežele. Šele Štefan je pripravil svoje rojake do miru in reda, sprejel krst in razširjal vero med poganskimi Madžari. Leta 1000 mu je papež poslal kraljevo krono. Njegovi nasledniki so se bojevali in širili moč ogrskega kraljestva. Koloman se je leta 1102 s Hrvatimi pogodil in ti so ga izvolili za svojega kralja. Poznejši vladarji so si pridobili Sedmograško, Bosno in srbske zemlje, so pa zadnji dve deželi kmalu zopet izgubili. Najslavnejši ogrski vladar-domačin je bil, kot sem že omenil, kralj Matijaž Korvin,

ki se je bojeval z nemškim cesarjem in mu vzel Dunaj, del Štajerske in Moravsko. Po njegovi smrti je zasedel ogrski prestol poljski kraljevič Vladislav in za njim njegov sin Ludovik, ki je bil obenem češki kralj in bil poročen s Habsburžanko. Enako kot Češko je leta 1526 prešla tudi Ogrska v roke avstrijske vladarske rodbine.

Hrvati so si svojo državo že okoli leta 700 uredili. Kralji iz domačega rodu so vladali dobro in utrdili svojo državo, ter jo varovali pred Benečani z menjajočo se srečo. Krščanstvo je razširjeval zlasti splitski škof. Srce Hrvatske je bila tedaj Dalmacija. Razmere so silile Hrvatete, da so si po smrti zadnjega vladarja izbrali za kralja Ogra Kolomana leta 1102. Toda vsled te izvolitve Hrvatska nikakor ni bila podrejena Ogrski, ampak popolnoma samostojna. Obe deželi sta imeli le istega kralja, družega ni bilo nič skupnega. Hrvatski velikaši so tudi na ta način kazali neodvisnost svojo, da so vsakokrat sami izvolili kralja, ki so ga imeli tudi Ogrji. Od te dobe naprej sta Ogrska in Hrvatska tesno združeni. Zgodaj so Hrvati začeli okušati grenkobe madžarske grabežljivosti. Skoro šeststo let se bijejo medsebojni boji. Večkrat je tekla kri. Hrvatska hrabrost je sicer zmagovala, ali lokavosti Madžarov ni mogla do živoga.

II.

Vrnimo se nazaj k letu 1525, da vidimo, kako so se ta tri kraljestva vedla, ko je bilo treba priznati Habsburgovce za svoje kralje. Čehi so po kratkem obotavljanju izvolili Ferdinanda, nadvojvodo avstrijskega za kralja in ga kronali v Pragi. Drugače so mislili Ogrji. Madžarska narodna stranka ni hotela o Ferdinandu ničesar čuti in je kratkomalo izvolila vojvodo Zapolja za kralja in ga kronala. Avstriji naklonjena stranka velikašev je pa priznala Ferdinanda. Tudi Hrvatje so ga izvolili za svojega kralja. Med Ferdinandom in Zapoljskim je moralo tedaj odločiti orožje. Avstrijci so sprva sicer zmagovali, ali tu pozove Zapolja turškega sultana na pomoč. Turki so seveda veseli prihrumeli na Ogrsko, oblegali prvič Dunaj leta 1529 in se utrdili na Ogrskem. Krvava vojna se je končala s tem, da so Ogrsko popolnoma opustošili in jo razdelili. Zahodni in severni del je dobil Ferdinand, sredino Turki, vzhod pa Zapoljev sin.

Novo nemire je provzročilo protestantovsko gibanje v Avstriji, na Češkem in Ogrskem. Nove vere so se poprijeli zlasti plemenitaši in meščani. To versko gibanje je imelo pa tudi politično stran in je bilo naperjeno proti vladarju habsburškemu. Pod Ferdinandovimi nasledniki Maksom II., Rudolfom II. in Matijem se je protestantovstvo zelo razširilo. Zlasti Češka je bila po večini v novem taboru. Pravice, ki so jih protestantje dobili pod Rudolfom in Matijem, so bile mlademu Ferdinandu II. trn v peti. Iz maščevanja, ker so ga protestantovski Čehi odstavili in izvolili novega kralja, ki je bil sam tudi protestant, je zbral vojsko in pri Pragi na Beli gori leta 1620 premagal češke plemenita-

še. Te je ostro kaznoval in določil l. 1627, da nimajo češki stanovi nič več voliti kralja, ampak da se češka krona podeduje v habsburški hiši od rodu do rodu v moškem in ženskem kolenu.

(Dalje prihodnjič.)

Listek.

Zadnji dnevi Jeruzalema.

(LUCIJ FLAV).

Zgodovinski roman. — Spisal J. Spillmann D. J.

I. DEL. Prva knjiga.

Osmo poglavje.

Marijina hiša.

Marta in Marija sta s svojim očetom Parmenom stanovali v mestecu Peli v vzhodni jordanski deželi. Zdaj sta prišli z njim prvič v Jeruzalem k prazniku. Oče pa jih je pustil pri svojem starejšem bratu v Betaniji, kjer sta dobili deklici boljše stanovanje kakor v mestu, ki je bilo vse prenapolnjeno s tujci.

Seveda sta deklici takoj prvi dan obiskali čudoviti tempelj. Kot goreči kristjanki pa sta prav posebno želeli obiskati ona sveta mesta, ki jih je posvetil Zveličar s svojim bridkim trpljenjem. In ta obisk je bil določen prav primerno na veliki petek popoldne.

Tudi Evzebij je sklenil spremiti deklici, vkljub temu, da je Sadok ležal ranjen v njegovi hiši. »Ranijenec«, tako pravi Salomi, »ne potrebuje za nekaj časa moje pomoči. Njegova hči mu lahko ponudi vsako uro hladilno pijačo, ti pa, če hočeš, pomagaj dobremu dekletu. Upam, da se vrnem pred nočjo. Marto in Marijo bom pustil pri Serafiji; od tamkaj bosta prav lahko hodili k jutranji službi božji in prejemale sv. skrivnosti. Kako bi tudi jaz rad storil tako! Toda ranjenec in njegova hči potrebujeta moje pomoči. Dela ljubezni do bližnjega so pač ravno tako prijetna Bogu, kakor da bi se udeležil svete daritve.«

Še enkrat Evzebij obiše ranjenca, nato oide z obema deklicama iz tihotne Betanije.

V pobožnem premišljevanju gredo vsi trije po poti trpljenja Gospodovega od vrta Getzemani do sodnega dvora Pilatovega. Evzebij razkazuje deklicama častitljive kraje in vplete vmes marsikako pobožno besedo o veliki ljubezni trpečega Zveličarja. Sodni dvor je stal tedaj na severni strani gradu Antonije in je bil napolnjen z rimskimi vojaki.

»Na onemle stebri sem slonel«, pripoveduje Evzebij tiho deklicama. »Tu spredaj so stali veliki duhovniki; zgoraj vrh kamenitih stopnic je stal Pilat in sodil. Velikokrat je potrdil sam, da je čisto nedolžen naš ljubi Gospod. Kolikokrat so peljali ubogo Jagnje božje po teh stopnicah gorindci. Tam na oni strani stoji stebel, na katerem so ga zavoljo naših hudobij tako strašno razbičali. Še vedno se mi zdi, kakor bi slišal pokati biče in sladko vzdihov-

vati našega Gospoda! Potem so ga vekieli čez v notranje dvorišče, kjer je stala cela vojaška četa in se je slišal gnusen smeh in krohot. Kmalu so pripeljali Zveličarja, s trnjem kronanega in za silo odelega v star, zamazan vojaški plašč in so kričali: »Živel, živel kralj judovski!« Tako grozno je bil razmesarjen in izmučen, da je Pilat, trdosrčni Rimljan, mislil vzbuditi sočutje in usmiljenje z njim, ako ga pokaže ljudstvu. Mi pa smo takrat rjovel — oh, tudi jaz sem takrat rjovel z drugimi vred: »Proč ž njim! — Na križ! — Izpusti Barabo! — Njegova kri pridi na nas in naše otroke!«

»Oh stric, to ti je že zdavnaj odpustil«, ga tolaži Marija.

»Da, dete, on je usmiljen in nam odušča, če objokujemo svoje grehe. — Toda, ne smemo se dalje muditi tukaj. Nekateri farizeji so že pozorni na nas.«

V resnici je nekaj mož na nasprotnem voglu zapazilo Evzebjia in deklici. Pričeli so kričati: »Nazarenci! Glejte, kako jokajo za tesarjevim sinom! Peljite jih pred sodni zbor! Kamenjajte jih!«

Vsak povod je bil zadosten, da se je, zlasti na praznik, razburila in razvnela množica. Takoj je gruča kričečega ljudstva drla proti Evzebiju in njegovima nečakinjama. Morali so se umakniti na dvorišče sodnega dvora in poklicati rimsko stražo na pomoč.

Toda tukaj bi se jim bilo skoraj slabše godilo, kakor pod udarci in kamenjem judovske množice. Surovi vojaki so jih vlekli s seboj v stražnico, strgali so deklicama pajčolan z obraza in hoteli uganjati nesramne šale.

Ravnokar se je skušala Marta kričeč in jokajoč izviti iz rok bradatega vojaka, ko stopi v stražnico desetnik Marcij, kakor bi pal z neba. Na prvi pogled spozna Evzebjia in zakliče: »Aha, fantje, kaj imate? Proč! To je mož-poštenjak. Kdor žali njega in njegove otroke, bo imel opravka z menoj!«

Stari, hrabri Marcij je zmagal s svojo ugledno besedo. Peljal je starega Evzebjia in njegovi nečakinji do zunanjega tempeljskega dvora. Tamkaj se je poslovil, prijazno vprašajoč po ranjenem rabiju in njegovi lepi hčerki. »Rač bi vas še dalje spremlil,« je rekel nazadnje, »a se nočem še enkrat prepirati s tempeljsko stražo. Zdravstvujte!«

Evzebij in njegovi nečakinji so se skušali preriti skozi množice romarjev do mostu, ki vodi proti gor. mestu. V dolgih vrstah so stali pred vrati notranjega svetišča tisoči družinskih očetov, vsak s svojim velikonočnim jagnjetom na rami. Počasi so se pomikali proti mramorni mizi, kjer so klali čiste, brezmadežne živali. »Kakor jagnje, ki ga peljejo na morišče in ne odpre svojih ust,« zašepeta Marija svoji sestri. Duhovniki so si v dolgi vrsti podajali kri zaklanih jagnjet iz roke v roko prav do daritvenega oltarja, kamor so jo izlivali nazadnje. »Potoki krvi, ki bi ne oprali niti enega greha, ako bi pravo velikonočno Jagnje ne bilo za nas darovano,« dé tiho Evzebij.

Nato sta Evzebijevi nečakinji stopili v preddvor, da bi obrnjeni proti Najsvetej-

šemu molili veličastvo božje. Kajti tudi po Kristusovi smrti, dokler je še stal tempelj, je bival Bog na poseben način v tej svoji hiši. Saj sta šla Peter in Janez še po vnebohodu Gospodovem molit sem gor in sta ozdravila ob vratih od rojstva hromega človeka. Pavel je delal ravno tako, kolikorokrat je bival v Jeruzalemu; in o Jakobu, prvem jeruzalemskem škofu, pripovedujejo, da je skoraj neprenehoma molil v tempelju in v njem pretrpel tudi mučeniško smrt. Sestri sta v sveti pobožnosti zrlji pregrinjalo pred svetiščem, ki je v krasnih barvah lesketalo skozi otvorjena vrata moškega preddvora čez tisoč in tisoč glav. Visoko je plamenel v duhovniškem preddvoru daritveni oltar, in v svitu plamena so se lesketale pozlačene stene in stebri. Vonj maščobe je napolnjeval vse prostore.

Ko so konečno zapustili tempelj in prišli do mostu, so se ozrli še enkrat nehoté po veličajni zgradbi. »Stric,« pravi Marta tiho, »in ves ta veličastni kras, vse to bogastvo, ali bo resnično razdejan?«

»Kamen ne bo ostal na kamenu, je prorokoval Gospod.«

»Toda, ali bo kdaj Jagnjetu, ki je bilo za nas darovano, zgrajen tak tempelj, ki bi se meriti dal z jeruzalemskim?« vpraša zvedavo Marija.

»O, ko enkrat zmaga njegova sveta vera, bo tisoč in tisoč templjev zgrajenih, in marsikaj izmed njih bo celo lepši kakor Salomonov,« pojasnjuje Evzebij. »Še celo zdaj veliko bolj cenim ubogo »božjo hišo« na Sijonu,*) kakor pa ta veličastni tempelj. Kako se morejo primerjati daritve v tempelju z nekrvavo daritvijo, v kateri se sam Sin božji daruje svojemu Očetu?«

Sestri sta nato prosili strica, naj bi jih peljal še po ostali križevi poti Zveličarjevi. Toda Evzebiju se je zdelo nevarno, ker bi jih lahko vnovič napadli Judje. »Zdi se, da sovraštvo ubogih zasleplencev do vsega, kar je krščansko, raste od leta do leta,« je rekel. »Da bi Bog enkrat izpreobrn timer njihova trda srca!«

Zato je peljal setri proti hiši Serafije (Veronike), ki je stala v vrtu, z zidom ograjenem. Marija, brezmadežna Mati našega Gospoda, je nekoč bivala v tej hiši. Potem je prišla v last mlade krščanske občine v Jeruzalemu. Oskrhovala jo je stara Serafija. Stanovala je v njej s Pavlino, sestro sv. Pavla, in z drugimi pobožnimi ženami, ki so po Marijinem vzgledu posvetile svoje življenje s pobožno molitvijo in premišljevanjem.

Tjakaj je torej peljal Evzebij svoji nečakinji.

»Kako prijazno stoji hiša med cvetlicami v senci starega figovega drevesa!« vzklikne Marta. »In, glej! cela jata snežnobelih golobov plahuta okrog strehe. Kako so lepi!«

»To so golobje ljube Matere našega Gospoda,« pripomni Evzebij. »Ona jih je gojila in pitala z lastnimi rokami. Tako

*) Dvorana, kjer je Jezus obhajal zadnjo večerjo. To je bila prva krščanska kapela in cerkev, kjer so apostoli po Gospodovi smrti večkrat obhajali službo božjo.

so domači, da Pavlini in Serafiji zobljejo zrnca z roke Slišal sem praviti, da je Marija rekla Pavlini: 'Ti golobje bodo enkrat hišnim stanovalcem rešili življenje'.

»Ljube živalice! Kako bi mogle storiti to?« pravi Marija. »Glej, Roda nam že odpira vrtna vrata.«

Roda je bila dekla, ki je svetemu Petru odprla vrata po njegovi čudežni rešitvi iz ječe, kakor pripoveduje sveto pismo.*) Veliko je bilo njeno veselje, ko ji je povedal Evzebij, čegavi sta deklici. »Hitro noter! Sestra Pavlova in Petronila in Suzana in najmanj dvanajst jih je že zbranih, da bodo častile presveto obličje Gospodovo, vtisnjeno na Serafijinem (Veronikinem) prtu. Odtod bodo šle v dvorano zadnje večerje, ko se bo stemnilo in bodo sedeli Judje vsak na svojem domu pri velikonočnem jagnjetu.«

Zbrane žene so prisrčno vzprejele obe sestri. Govorile so tiho in malo. Serafija, častljiva starka z neštevilnimi gubami okrog ust in oči, z izrazom ljubezni in pobožnosti na obrazu, je sedela v naslonjaču in sklepala roke v molitev. Z milim smehljajem je pozdravila prišli deklici in položila prst na usta, ko jo je hotela z mnogimi besedami obsuti Marta po svoji otroški navadi.

»Tiho, deklica, današnji dan!« zašepče starka; »ozri se na podobo našega Gospoda, in če boš tiho, boš slišala govoriti besede nebeškega usmiljenja in ljubezni. Le poslušaj!«

Pokazala je starka na prt, viseč na steni. Na čudovit način je bil vtisnjen na

njem obraz trpečega Zveličarja, z neštetimi ranami, pa vendar mil in lep. Čelo ovenčano z bodečim trnjem; valovi las napojeni s potom in krvjo; obrvi njegove bolešno zgrbljene; pod trepalkami oči, na smrt utrujene, in vendar žareče v neizrečeni ljubezni; lica njegova mrliško bleda in upala, čeznja pa tekó curki krvi; njegova sveta usta nalahno odprta v nemi tožbi; na brado njegovo kapljeje debele, krvave kaplje — o kakšna podoba ljubezni in bolečin!

Pobožno sta klečali setri v krogu pobožnih žen in premišljevali čudovito sliko. Na njuno prošnjo je nazadnje pripovedovala Veronika, kakor že mnogokrat, svoje srečanje z Zveličarjem, nosečim težki križi.

»Oh,« je vzdihnila potihoma in ni obrnila svojih oči od čudovite slike, »ko bi živela tisoč let, pa bi še ravno tako živo nosila podobo Zveličarjevo v svojem srcu, kakor je čudežno vtisnjena na tem prtu. Stala sem tistikrat v svoji sobi v stari hiši, ne daleč od sodnih vrat. Kar vstopi moj ranjki mož z grozno vestjo, da je Jezus, prorok iz Nazareta, obsojen na smrt. Zajokala sem, on pa mi je zapovedal, naj molčim. Kaj si ti modrejša, kakor naši veliki duhovniki in starejšine? je dejal. Tistikrat sem že začula z ulice vrišč in glas trobent, ko so ga rablji rjoveč in preklinjajoč gonili v smrt. Skozi okno sem videla, kako se je opotekal pod križem. Nisem mogla več vztrpeti doma. Svojima deklicama sem zaukazala, naj prineseta vrč z vinom, in sem tekla Možu bolečin naproti. S požirkom vina sem ga okrepčati hotela, toda sirovi vojaki so deklici

sunili v stran, da se je razlilo polovico vina, drugo polovico pa so popili sami. Ničesar tedaj nisem imela, da bi mu pomagala! Z grenkim jokom sem predenj pala na kolena, in ko sem videla njegov obraz, zalit s krvjo in potem, sem potegnila prt z glave in sem ga mu ponudila, da bi se obrisal. Tako milo me je tedaj pogledal Gospod s krvavimi očmi, da mi je palo kakor solnčni žarek v dušo. Smehljaje je vzel moj prt in ga z levico pritisnil na obraz, z desnico pa je držal težko breme križa. Nato mi je z milostno zahvalo vrnil prt. Rablji in veliki duhovniki pa so ga bli in gonili naprej, surovo rjoveč nad njim. Tudi za menoj so kričali in bli. Prav nič ne vem, kako sem se takrat vrnila na dom. Oh, in kako sem potem jokala in žalovala. Ko sem se nekoliko pomirila, sem razgrnila prt na mizi, da bi ga zravala. Tedaj pa sem videla čudež, ki ga je storil Gospod v svoji dobrotljivosti. Izprva nisem verjela očem. Ko pa so na moj klic pritekli mož in služinčad v hišo in potrdili z začudenjem veliki čudež, smo poklekli vsi na kolena in molili Boga in njegovega svetega Sina, ki je vsemogočen in neskončno usmiljen. — Od tedaj je ta podoba moj edini zaklad. Ko bom umrla, naj pride v last krščanske občine in naj oznanja do konca dni ljubezen in usmiljenje našega Odrešenika.«

Tako je govorila starka z ljubkim, prijaznim glasom in vroče solze so ji kapale čez nagubana lica. Pobožne žene so nato goreče poljubile rob potnega prta, in tudi Marta in Marija sta tako počastili podobo Zveličarja. (Dalje prih.)

*) Dej. ap. 12, 13.

Razgled po domovini.

Deželni zbor kranjski. Dne 19. junija se je sešel deželni zbor kranjski, da reši poročilo ustavnega odseka glede na izpmembo deželnega in deželnozbornskega volivnega reda. Ko je poslanec Gangl uložil nujni predlog, ki zahteva splošno in enako volivno pravico, je dr. Šusteršič obširno utemeljeval načrt ustavnega odseka, ki izpreminja dosedanjí deželni red in deželnozbornski volivni red. Ako se sprejme ta načrt, bo doseženo vsaj načelo splošne in enake volivne pravice, ki je izražena v novi splošni kuriji. Grof Barbo in dr. Triller, ki je pokazal zopet ob tej priliki svoje strupeno sovraštvo do katoliške cerkve, sta pojasnila stališče svojih strank nasproti načrtu, Gangl je utemeljeval svoj predlog, dr. Krek pa je povdarjal, da njegova stranka še vedno vstraja v boju za splošno in enako volivno pravico, toda v sedanjem položaju ni mogoče več doseči, zato ima Ganglov predlog le namen, pokopati kompromisni predlog. Ko se je razvila nato precej živahna debata, je bil sprejet kompromisni predlog, ki uvede novo splošno kurijo 11 poslancev in pomnoži za mesto Ljubljano v sedanjí kuriji število poslancev za dva. Deželnozborn. red pa se poostri tako, da bo nemogoče kaki stranki s hrupom preprečiti zborovanje. Pozabiti ne smemo žalostnega nastopa lib. stranke. V ustavnem odseku so v imenu stranke dr. Tavčar, dr. Triller in Plantan podpisali reformo volivnega in deželnega reda, v zbornici pa so igrali tako vlogo, da je bilo pol stranke za volivno preosnovo, pol pa proti njej. Ta breznačelna

in skozinskoz neodkritosrčna stranka je igrala torej skrajno nedostojno komedijo. To je bil tak škandal, da je vsa zbornica strmela nad verolomnostjo liberalne stranke. Odslej je gotovo: Liberalcu ne gre nobena vera! Izdajajo celo svoje voditelje in na laž postavljajo svoje obljube. Taka stranka je na robu propada!

Liberalci zopet sramote svoje rojake. Vsi listi brez izjeme zelo hvalijo kranjsko skupino, ki se je udeležila slavnostnega jubilejnega izpoveda na Dunaju. Jako laskavo pišejo ljudi liberalni nemški časopisi o naših Belokranjcih in Gorenjcih ter o njihovih lepih narodnih nošah. Le slovenski liberalci imajo časopis, ki neprestano sramoti slovensko ljudstvo, in ta umazani list je »Slovenski Narod«. V tem listu se grdo norčujejo liberalci iz Belokranjcev in drugih udeležencev na Dunaju. Skrajni čas bi bil, da obračuna naše ljudstvo prav povsod z grdo liberalno bando. Ne podpirajmo nikogar, ki je naročnik najostudnejšega lista pod solncem, ki sliši na ime »Slovenski Narod«.

Ogenj je nastal na sv. Rešnjega Telesa dan v Ljubljani. Pogorel je v Velikih čolnarskih ulicah kozolec g. Jerneja Klemenca. V kozolcu je bilo 150 centov mrve. Škode je nad 1600 K. — Dne 15. t. m. je gorelo v Rudniku pri Ljubljani. Posestniku Matiju Mostar je pogorela šupa, vezan kozolec s podom, veliko drvi, butar, nastile, orodja itd. Škoda se ceni na 2000 K. Ljudje, ki so hitro na pomoč prihiteli, so rešili, da ni pogorela hiša s hlevom

in sosedov pod, hlev in hiša. Prišli so tudi iz Ljubljane ognjegasci na pomoč. Kdo je ogenj povzročil, se ne vé. Gospodar je zavarovan baje le za 600 kron.

Smrtna kosa. Iz Kamnika nam poročajo: dne 19. t. m. zjutraj ob 5. uri je umrl po dolgi bolezní gospod Andrej Albrecht, trgovec in meščan v Kamniku. Ranjki je bil zvest pristaš S. L. S. Udeleževal se je tudi javnega življenja. Bil je večletni mestni odbornik, predsednik katoliškega političnega društva za kamniški okraj, odbornik društva Kamnik in cerkveni ključar. Ko se je snovala hranilnica in posojilnica v Kamniku (na Šutni), je bil med ustanovniki in ves čas njen odbornik. Ranjki je bil mož odločnega značaja, kakoršni so v Kamniku zelo redki; bil je skrben oče in ljubeznjiv družabnik. Pogreb je bil v nedeljo popoldne ob 5. uri. Zalujoči rodbini naše iskreno sožalje, Tebi, dragi ranjki, pa svetila večna luč!

Liberalne cvetke. Zadnji »Domoljub« je poročal, s koliko slovesnostjo se je vršilo na Viču pri Ljubljani posvečevanje nove cerkve sv. Antona. Kajpada liberalnim brezvercem niso po godu cerkvene slovesnosti. Zato so tudi posvečevanju viške cerkve posvetili v »Narodu« cel uvodni članek, v katerem pišejo popolnoma v židovskem tonu. »Narod« sramoti slovensko ljudstvo, ker še ni propadlo v liberalizem, temveč spoštuje krščansko vero. Najbolj jezi liberalne barabe, da se je cerkev sezidala pred pragom »svobodomiselne Ljubljane«. Sedaj vemo, da pomenja

pri liberalcih beseda »svobodomiselnost« toliko kot brezboštvo. Vičanom očita ta list, da so versko zblazneli, da so žalostna kulturna slika, da so pomeksikanjeni. Liberalna banda želi, naj se naše ljudstvo poluterani, priporoča brezversko društvo »Prosveta«, češ, da bo ta odkrnila »ogromne kose od Petrove skale«. Sedaj tudi vemo, kake namene zasleduje društvo »Prosveta«, namreč: boj proti katoliški cerkvi. — Podali smo nekaj cvetk, ki so zrastle na liberalnem »Narodu«. Niso sicer duhteče, a pokazali smo jih vrlim Vičanom, da bodo tem preje do dobra spoznali, kaj je in kaj hoče liberalna stranka in da bodo hrbet pokazali liberalcem, naj pridejo s še tako pobožnim obrazom. Vrli katoliški dnevnik »Slovenec« sklepa svoj dopis, v katerem zavrača napade »Narodove« na Vičane, s sledečimi besedami, ki naj jih naši somišljeniki uvažujejo: »Ven z liberalnimi listi iz vseh hiš in rodbin! Pa ne le to; Ven tudi z liberalci iz poštenih družb! Kdor podpira tako liberalno nesnago, ne zasluži, da živi od poštenega slovenskega ljudstva in je njegov krah. Po tem načelu se ravnajmo vseskozi, pa bodo tudi liberalne barabe izgubile pogum sramotiti našo vero in naše ljudstvo.«

Obnejni štajerski Slovenci v nevarnosti. Vedno drznejše stegajo oholi Nemci svoje dolge prste po slovenski štajerski zemlji. Z vso silo so se vrgli na Št. Ilj v Slovenskih goricah. Društvo »Südmarka« kar po vrsti kupuje slovenska posestva ter naseljuje ondi nemške protestantske rodbine. V nekaj letih se je tu naselilo že okrog 50 protestantskih rodbin. Ravno zadnji čas je za pet »Südmarka« stegnula roke po enem najlepšem posestvu. Kupila je namreč nekdanjo Repnikovo gostilno za 43.000 kron. Meja se pogreza. Naši slovenski kapitalisti pa rajši kupujejo posestva na Gorenjem Štajerskem ter dajejo za nje milijone, tu pa, kjer bi kaj koristili narodu, mežijo na obe očesi. Tako bo vsled naše krivde nekega lepega dne padel slovenski Št. Ilj. Nemci pa si bodo zgradili zopet eno stopnico k svojemu mostu do Adrije.

Koroški novomašniki četrtoletniki so sledeči č. gg.: Albert Blasi, Anton Kohlmeier, Rudolf Messinger, Josip Rudl, Fran Seirer, Anton Štrifot, Marko Grič, Leopold Hank, Fran Kogler, Izidor Meierhofer, Fran Mikula, Fran Schenk in Andrej Truppe.

Smrt mučenika. V graški bolnišnici je umrl v 31. letu svoje starosti v Mariboru splošno znani gozdarski adjunkt Leopold Zeckl, ki je bil leta 1900 gozdarski adjunkt v Totisu pri Komornu. Takrat je napadlo 32 ciganov gozdarsko hišo v Totisu, umorilo je gozdarja in njegovo rodbino ter po hudem odporu premagalo tudi Zeckla, ki je v obrambi ustrelil dva cigana, več ciganov pa ranil. Zeckl je bil ustreljen v glavo ter so cigani ranjenemu Zecklu na nogah odrezali nohte ter ga obesili na neko drevo. Končno so mu cigani odrezali še obe ušesi in jezik in mu zlomili prsno okostje. V tem hipu je priletelo na pomoč enajst orožnikov, od katerih so cigani pet orožnikov ustrelili. Še živega Zeckla so orožniki rešili iz ciganskih rok. Revez je živel obupno življenje, dokler ga ni sedaj smrt rešila mučeniškega življenja.

Ustanovni shod čebelarke podružnice v Radovljici se vrši v nedeljo, dne 28. t. m. v ondotnem šolskem poslopiju ob 3. uri popoldne. Na shodu bo predaval zastopnik srednjega čebelarskega društva, gosp. nadučitelj Anton Likozar.

Čebelarstva podružnica v Kamniku privedi na praznik sv. Petra in Pavla čebelarski shod ob 4. uri popoldne pri čebelnjaku gosp. Niko Sollath v Podgorju št. 90. Na tem shodu se bo dnevni red delil v teritorični in praktični

del. Teritorično bo predaval zastopnik srednjega čebelarskega društva gospod nadučitelj Anton Likozar, praktično bo razkazoval podružnični predsednik g. Niko Sollath. Na shodu se bodo prodajale lično slikane končnice v velikosti normalne kranjske mere.

Iz tolminskega okraja pišejo: V Volčah so pri občinskih volitvah zmagali pristaši S. L. S. V tretjem razredu so sicer poskusili liberalci svojo srečo, pa so sijajno pogoreli. V II. in I. razredu se niti prikazali niso.

Utopljenec solcicator Andrej Debevec. Sv. Rešnjega Telesa praznik popoldne ob 2. uri so potegnili iz bleškega jezera ob vili »Zlatorog« utopljenca, Andreja Debevec, bivšega solcicatorja dr. Ivana Tavčarja. Prenesli so ga v mrtvašnico na Bledu. Ne zna se, kaj je gnalo nesrečneža v zgodnjo smrt. Žena pokojnikova je zadnji čas v službi na Bledu.

Ajdovec pri Žužemberku. V soboto, dne 13. t. m., je začelo grmeti, stemnilo se je in jelo je treskati. Treščilo je v en hrast in ga razklalo od vrha do tal in blizu ene hiše v neko jablano, katero je tudi razcefralo. Kakih 20 minut čez 4. uro se vlije ploha in usuje gosta toča, debela kot grah, ki je padala kakih 10 minut nepretrgoma, da je vse pobelila po tleh. Ploha je izdrila vsa pota, preplavila njive in vinograde in napravila precej znatno škodo, posebno po novo rigolanih vinogradih. Sledovi toče se poznajo v daljavo 1 km in na širjavo približno 400 m. Polovica vinograda Boršt je precej poškodovanega, nekaj po toči, še več pa je škodila splav.

Jesenske orožne vaje za rezerviste in nadomestne rezerviste so se določile v III. armadnem zboru sledeče: a) pehota in lovci od 17. do 29. avgusta in od 21. avgusta do 2. septembra; b) lovci in gorska artiljerija: artiljerijski polki št. 7, 8 in 9 od 14. do 28. julija, 27. julija do 8. avgusta in od 10. do 22. avgusta, pri havbičnem polku št. 3, od 14. do 26. julija, pri gorskem artiljerijskem polku št. 3 od 26. julija do 22. avgusta in od 24. avgusta do 5. septembra; c) trdnjavska artiljerija: trdnjavski artiljerijski polk št. 4 in trdnjavski artiljerijski bataljon št. 3 od 14. do 26. julija; d) sanitetni oddelki št. 7, 8 in 9 od 15. do 27. julija, od 1. do 13. in od 17. do 29. avgusta, od 31. avgusta do 12. septembra in od 14. do 26. septembra.

Sin ustrelil mater. V Radencih pri Starem trgu v Belokraini se je zgodil grozen zločin. Bilo je v petek, 12. junija zjutraj ob 5. uri, ko je poklicala mati Kata Butala svojega 17-letnega sina Petra, češ, da naj vstane in gre na delo. Sin pa se je ustavljal temu, ker ga pa mati le ni nehala prositi, naj vstane, je poskočil iz postelje ter šel naravnost po puško in ustrelil na mater in na mlajšega brata, ki je hotel braniti mater. Mati je izdihnila drugi dan v velikih bolečinah, za brata Jožico pa se še ne ve, bo li kedaj okreval, ker ima v nogi zdrobljeno kost in so baje bile kroglice raste. Morilec je vedno ravnal jako surovo s svojo materjo in bratom. Bil je tudi velik bogokletnež. Mladega zločinca je že zadela roka pravice.

Štajerska liberalna »Narodna stranka« je izgubila korajžo do shodov. G. Lesničar se je bojda neke izrazil, da za 20 poslušavcev ni vredno se voziti na shod ter tam še tako trdike slišati, kakor se mu je že večkrat zgodilo. Zato pa so sedaj sklicali za dne 28. junija v Celje shod zaupnikov, da se pogovorijo, kaj je vzrok, da so njihovi shodi tako slabo obiskani, in še tisti udeleženci so večinoma »Zvezarji«.

Novomašniki leta 1908. Posvečeni bodo v mašnike naslednji gg. bogoslovci: a) iz IV. leta: 1. Breitenberger Ignacij iz Idrije. 2. Bukovič Anton iz Vipave. 3. Ča-

dež Viktor iz Škofje Loke. 4. Dimnik Martin iz Jarš pri Ljubljani. 5. Froelich Jožef iz Podnarta (župnija Dobrava). 6. Golob Francišek iz Prečine. 7. Jaklitsch Ivan od Stare cerkve (Mitterdorf). 8. Javornik Tomaž z Vrhnike. 9. Kastelic Anton iz Šmihela pri Žužemberku. 10. Klemenčič Janez iz Kovorja. 11. Kragl Viktor iz Tržiča. 12. Krische Francišek iz Vinice. 13. Lovšin Anton iz Ribnice. 14. Miklavčič Ivan iz Poljan. 15. Tomec Valentin iz Moravč. 16. Trdan Francišek iz Ribnice. 17. Vodopivec Ivan iz Cerkelj pri Krškem. 18. Vovk Alojzij z Goč pri Vipavi. 19. Žbontar Matej iz Kamne gorice. — b) iz III. leta: 20. Anžič Jožef iz Ljubljane. 21. Golmajer Francišek iz Kovorja. 22. Koptar Andrej iz Komende. 23. Omerza Francišek iz Cerkelj pri Krškem. 24. Perme Leopold iz Prečine, ozir. iz Šmarjete. 25. Skvarča Francišek iz Slavine. 26. Žitnik Francišek iz Šmarija. Subdiakonati bodo prejeli 10. julija, diakonati 12. julija, presbiterati pa 14. julija, izvzemši gospod Skvarča, ki bo vsled nedostatka starosti mašništvo prejel 3. oktobra.

Starosta slovenskih duhovnikov v Ameriki, mons. Buh, je praznoval zlato mašo 2. junija v cerkvi sv. Jožefa v Jolietu. Mnogo je deloval med Indijanci in tudi spisal katekizem v čepevskem jeziku.

Slovenski novomašnik v Ameriki. Kakor čujemo, bodo letos dobili ameriški Slovenci devet novomašnikov-Slovencev. Dne 21. junija je v St. Paulu v Ameriki opravil svojo prvo daritev g. Josip Sodja iz Breznice na Gorenjskem. Ta rodovina je dala slovenskemu narodu že tri vzor-duhovnike. Brat novomašnikove matere, prečastiti gospod Josip Zupan, je dekan in kanonik v Dolini pri Trstu. V Sori na Gorenjskem župniku je pisatelj g. Franc Finžgar, novomašnikov stric; v Zasispu pri Bledu pa g. Ignacij Fertin, ki je tudi iz najbližjega sorodstva. Mladi gospod je izvršil nižje gimnazijske razrede v Ljubljani. Želimo, da bi g. novomašnik prav veliko koristil tamošnjim Slovincem, kakor tudi ožji svoji domovini.

Kranjski deželni zbor cesarju. Deželni glavar Šuklje je na podlagi pooblastila dežel. zbora 19. t. m. odposlal sledečo brzojavko Njegovemu Veličanstvu: »Deželni zbor Vašemu Veličanstvu vsikdar zveste vojvodine Kranjske je danes potom sporazumljenja sklenil izpremembe deželnega reda in deželnega volivnega reda in mi obenem naročil, da Vašemu Veličanstvu najspoštljivejše sporočim globoko udano zagotovilo neminljive homagične zvestobe deželnega zastopa.«

Slavnost na Vrhniki povodom 10-letnice ondotnega »Katoliškega rokodelskega društva« bo, kakor že objavljeno, na praznik sv. Petra in Pavla, dne 29. t. m. Iz Ljubljane bo vozil na Vrhniko poseben vlak. Vsa društva prosimo, da **takoj** naznanijo svojo udeležbo »Slovenski kršč. socialni zvezi« v Ljubljani. Prosimo društva, naj se potrudijo, da imamo njihova naznanila pravočasno v rokah! Slavnost na Vrhniki bodi veličastna manifestacija, kakršno vrli Vrhnicanje za svoje velike, a zmagovalne borbe zaslužijo. **Na praznik sv. Petra in Pavla na Vrhniki!**

Dolenjske novice.

Belokranjske novice.

d **Radovica pri Metliki.** 10. junija je umrl Janez Bajuk iz Radovice št. 60. Pokojnik je bil v najlepšem cvetju svoje mladosti, star 18 let. Bil je član Marijine družbe, kar je pokazal lep pogreb. Posebno žaluje za njim pevski zbor, ker je bil izvrsten cerkveni pevec, in sicer tenorist. Zato mu pa kliče v slovo vsa Marijina družba, posebno pevski zbor: Z Bogom, z Bogom, Janez dragi! — Tu pri nas vlada silna suša, tako da vode primanjkuje in kmetje ne bodo imeli s kom polagati živini, ker bo prav malo krme. Tudi drugi poljski pridelki bodo slabi. Trtje pa letos prav lepo kaže, da bi ga le Bog varoval, pa bo v jeseni zopet dobra kapljica.

d **Z Vrha pri Vinici** se javlja: Ni še minulo eno leto, ko je neki nadepolni mladenič iz starotrške župnije pri Poljanah s kolom udaril nekega Hrvata v Plemenitašu, okraj Vrbovsko v Hrvaški, in mu črepinjo zdrobil. Mož je bil star osemindeset let. Pretečeni petek, to je 12. t. m., je pa neki nadepolni mladenič ob 10. uri dopoldne svojo lastno mater s puško do smrti ustrelil v vasi Radence imenovane župnije. Isti strel, namenjen na mater, je težko ranil brata istega mladeniča, oziroma sina že pokopane matere. Star je hudo delnik osemnajst let. Lepa bodočnost se kaže, ako pojde tako naprej, ker na mladini leži bodočnost.

Iz ribniške doline.

d **Iz Sodražice.** V nedeljo, 14. t. m., je priredila S. L. S. v Sodražici v dvorani gosp. Štrbenka sijajen shod. Udeležba od naše strani je bila velika; tudi par nasprotnikov smo opazili, ki so se pa tako dostojno obnašali, da jih lahko javno pohvalimo. Na shodu, kateremu je predsedoval domači g. župnik, je prvi govoril deželni poslanec Bartol, ki je razpravljal o volivni preosnovi in našteval naloge, ki čakajo deželne poslance, ako bodo deželni zbor redno deloval. Volivci so bili z njegovim nastopom prav zadovoljni ter so mu koncem govora navdušeno izražali pohvalo in zaupanje. Naravnost izboren je bil drugi govornik, g. dr. Pegan, ki je v drugo uro trajajočem govoru toliko povedal, da še nismo čuli iz ust kakega dosedanjih govornikov na naših shodih toliko vsestransko poučnega gradiva. Govoril je o našem političnem in gospodarskem položaju. Ostro je bičal naše in tuje liberalce, govoril je o kmetskem vprašanju, jako temeljito o dogovoru naše države s Srbijo glede uvažanja goveje živine. Dotaknil se je tudi našega društvenega gibanja ter je priporočal našim somišljenikom novoustanovljeno rajfajzno hranilnico in posojilnico, česar pa nekateri nasprotniki niso mogli prenesti, zato so dvorano zapustili. Naši možje so pazljivo sledili govoru ter ob koncu živahno ploskali. Prosili so g. doktorja, da naj bi ne bil to njegov zadnji govor v Sodražici.

Sodraška novoustanovljena »Hranilnica in posojilnica« je pričela delovati. Hranilne vloge obrestuje po 4 $\frac{1}{2}$ %, posojila pa daje na poroštvo po 5 $\frac{1}{2}$ %, na vknjižbo pa po 5 %. Uraduje vsako nedeljo zjutraj od 8. ure naprej v župnišču. Načeluje ji g. župnik Fr. Traven, njegov namestnik pa je g. deželni poslanec Bartol. »Nova Doba« se je že obregnila vanjo, kar je pa ne bo motilo pri njenem delovanju.

d **Iz Sodražice.** Dne 20. t. m. je našim gozdom pretila velika nevarnost. Sel nam je namreč v naglem teku sporočil, da je požar v gozdni parceli »Suhi vrh«, ki je last Ivana Še-

ga. Kakor je že znano, sodraška požarna bramba ni med zadnjimi, in pri omenjeni priliki je bila večina moštva z orodjem v trenotju na nogah. Pridrži se ji je tudi mnogo bližnjih sosedov. Le tako pomnoženi sili je bilo mogoče požar omejiti pozno v noč. Kljub temi bi se dala škoda oceniti na 700 K. Če bi ne bila pa požarna bramba v kratkem na lice mesta prihitela, nastal bi v taki suši ogromen požar, kakor tudi velikanska škoda, ki se ne bi dala niti preceniti. — Po tako požrtvovalnem delu gre vsem navzočim, imenoma požarni brambi in njenemu načelniku, vse priznanje in iskrena zahvala! Kako je požar nastal, še ni dognano.

Iz raznih krajev Dolenjske.

d **Prečna.** Lepo slovesnost smo obhajali 14. rožnika t. l., na kvatno nedeljo. Blagoslovili so nam mil. g. proš iz Novega mesta križ na našo novo cerkev, oziroma na zvonik. Bilo je navzočih sedem duhovnikov, vsi podjetniki nove cerkve, občinstvo in velika množica ljudstva, tudi iz sosednih župnij. Marsikdo je bil radoveden, kako bodo potegnili in nasadili križ na zvonik. — Na binkoštno nedeljo je bilo sprejetih 12 deklet v Marijino družbo, skupaj jih je 129, lepo število, pa bilo bi jih lahko še več. — Začela je poslovati tudi »Čebelica«. Ze prvi teden je nabrala v svoje panje 90 kron. Upamo, da bo zanaprej še bolj marljivo nabirala. — Ponesrečil se je Janez Darovic iz Gornje Straže, ko je peljal hlode iz gozda. Zdaj se nahača v bolnišnici usmiljenih bratov v Kandiji.

d **Iz Dobropolj.** V soboto je bil vesel dan za našo mladino. 67 učencev naše šole se je peljalo v slovensko stolico. Spremljali so jih gg. nadučitelj Štrukelj, učitelj Odlasek in katehet Baloh. Bilo je najlepše vreme. Mnogi otroci, ki se še nikoli niso vozili po železnici in niso videli Ljubljane, samega strahu niso spali, da ne bi zamudili vlaka. To je bilo življenja med tem drobižem v vlaku. Eni so peli, drugi vriskali — naprej jim je pa godel mali Frtin, učenec prvega razreda, ki je različne »marše« res izborno igral, da so se vsi čudili. Harmonike so težke, da jih je greduče težko nesel. Kdor ga je videl, se mu je čudil. Saj je imel na programu okoli 15 pesmi, med njimi tudi težke. Gospo Zalaznikovo v Ljubljani je tako navdušil, da je vse otroke s slaščicami obdarila. Naj ji Bog povrne. Otroci so si ogledali vse znamenitosti mesta. To je bilo opazk v muzeju, kinematografu itd. Povsod smo bili prijazno sprejeti. Obedovali smo pri starem tiskarju v kolodvorskih ulicah. Izborni smo bili postreženi. Tacega kosila otroci še pri birmi niso imeli. To so pihali v mrzli sladoled! Ceno je bilo. Hvala dobrotnikom, poseben g. posl. Jakliču za 16 K. Zadovoljni so bili vsi in veseli in zdravi so se zvečer domov pripeljali. G. nadučitelju lepa hvala za vzorni red — in zopet kaj tacega!

d **Iz Tržišča pri Mokronogu.** Dne 14. junija je umrla v Ljubljani po kratki mučni boleznici Anica Jereb, 16letna hčerka spoštovane družine Jerebove iz Spodnjih Vodav. Bila je pridna in ubogljiva hčerka, dobra in ljubezniva sestra. Kot članica Marijine družbe trojiške je zvesto častila Marijo, upamo da je tudi ona pri njej našla svoje plačilo nad zvezdami, in to naj bode v tolažbo žalostnim staršem, bratom in sestri. Bodi blaga in prerano umrla ranica priporočena domači Marijini družbi trojiški v prijazen spomin in molitev.

d **Iz Loškega potoka.** Izlet je priredilo preteklo nedeljo društvo Tabor. Zbralo se nas je 25 mož in fantov, pa smo poleteli v prijazni Jelenov Žleb. Skozi senčni gozd smo jo kmalu primahali v prijaznem pogovoru do lepe kapelice sv. Antona. Ondi smo poskrbeli

za dušo, ker smo opravili večernico. Pete litanije smo imeli, kjer so odpevali naši fantje. Močni glasovi fantovskih grl so kar potresali malo kapelico. Nato pa v gozd, kjer smo se okrepčali še telesno. Okrepčani smo pa urezali nekaj pesmic, umetnih in narodnih, pa še več kot en par. Na to pa smo uprizorili zabavno prizor »Kmet in fotograf«, kar je izzvalo obilo smeha in zabave. Žlebani se kar niso mogli nagledati naših fantov, ki znajo toli dobro zabavati sebe in druge, pošteno in razvedrilno. Nato smo si še ogledali mogočno tovarno g. Budeža, a v tem je prišel čas odhoda. Poslovili smo se od prijaznega Žleba, zlasti hvaležni g. Urbančiču za njegovo prijaznost in postrežljivost, in z mogočno Hej Slovani jo udarili v večernem hladu proti domu. Nad vse lepo je izpal prvi izlet in fantje le povprašujejo, kedaj gremo spet. Da, tudi mi smo za pošteno razvedrilo in naš »Tabor« ga tudi preskrbi svojim članom.

d **Krka.** Shod smo imeli predzadnjo nedeljo popoldne. Govoril je deželni poslanec g. Mandelj. Povedal nam je, zakaj da naj hodimo z duhovščino skupno; ona štiti namreč vero in skrbi za blagor ljudstva v gospodarskem, sploh vsakem oziru, kar pa seveda našim liberalcem ne ugaja. Našel nam je tudi vire, po katerih kmet pride do boljšega cilja in si opomore v gmotnem oziru. Na vsakem shodu prej se je govorilo o zadolženju kmetijskih zemljišč, ki se morajo razbremeniti, a noben govornik ni povedal tako jasno, kje denar dobiti, kakor gospod Mandelj, ko je rekel: »Gospodar, kmet pomagaj si sam! Noben poslanec ne zna delati čudežev, ampak dolžnost njegova je, podučiti in napeljevati ljudstvo na pravo pot, po kateri si zamore opomoči. Kot viri do boljšega stanja našemu kmetu, sploh dežele Kranjske, bodo deželna banka, da ostane denar v deželi, živinska zavarovalnica v raznih nezgodah, živinska zadruga z namenom upeljevati boljše pasme v naše kraje in kmečka zveza, kjer se bodo večkrat razpravljale za kmeta prav važne in koristne stvari.« — Ker se je pa dotaknil tudi šole, kako jo je treba preustroiti, da bo več koristila našemu kmetu, se je oglašil k besedi gospod nadučitelj Pirna; ter ga prosil sledeče: »Šola je postala neki faktor, s katerim računajo vse stranke. Prekoristna je šola za vsak narod; narod brez šole je narod brez bodočnosti. Vendar pa današnja šola ne ustreza zahtevi časa, in kmet nima od današnje šole toliko koristi, kakor mora plačevati. Treba je temeljite preosnove. Predvsem se naj uvede, da se otrok po deželi ne sili v šolo pred sedmim letom, ker otroci niso še razviti s šestim letom. Kakor hitro zadosti otrok znanju šole — ven ž njim, ne glede na starost, da ne trati časa v šoli z pohajkovanjem, uči se tako nič ne, ker mu je že vse znano, in pomaga staršem pri delu, seveda takem, da ga zmore, ki ga pa je veliko in kjer otrok zaleže kot stari. Na ta način bi bilo ustrezno ljudstvu in učiteljstvu.« Gospod Mandelj je obljubil sprožiti tudi to misel in shod se je zaključil z živio-klici gospodu poslancu v zahvalo.

d **Iz Dragatuša.** K dopisu v zadnji številki dostavljamo, da smo zdaj zvedeli za ime tistega capina, ki je v 5. številki »Belokranjca« pisal, da je misijon nepotreben in o veliki škodi na zamujenem času. Toda škode ni bilo nobene, pač pa bode zdaj, ako nam ljubi Bog ne da skoraj dežja. Posebno pa ga še mika tisti denar, katerega so naši verni rojaki v Ameriki nabrali za neko spominsko kapelico. Pravi, da bi za ta denar kupili gasilno orodje. On bi pa ustvaril krotarsko banko, da bi mu delala špalir. Toda ne boš, Jaka; če boš pa še kdaj tako predrzno napadal naše verske reči, bomo zapisali tebe in sebe s polnim imenom, da boš vedel, kdo se s teboj bojuje.

d Stanga. Lansko leto je Jože Marn (Smic) dal sezidati poleg svoje hiše na Stirinjskem trgu ob potu, ki pelje k sv. Antonu v Stango, lepo kapenco. Kapenco je lepo sezidal župnik mojster g. Prešeren iz Smartnega. Za to kapenco je narocen omenjen kip zaostre matere božje v »Katoški Družbini«. Kip je iz mase, jako lep, stane okroglo 240 K. To kapelo in kip je na blagoslov ponedeljek domači c. g. župnik, pooblaščen od knez.-sk. ordinarjata, blagoslovil. Kip se je nesel tja v procesiji od veliki udeleženi ljudstva, od molitvi in petju; po blagoslovu kapele in kipa nagovori vernike ter priporoča casuti zalostno mater božjo, pevski zbor pa je pel primerne pesmi. Gospodar J. Marn je dal kapenco sezidati na lastne stroške, stane ga brez 800 kron. Mlaca naj mu doori bog! — Na sv. Kresnjega Telesa dan smo pa zopet nesh nov kip lurske matere božje v kapenco v vel. Stangi, ki jo je tudi lansko leto dal sezidati Ucakar, Gregor Zust. Kapenca je jako cedna in ima prav lep kip lurske matere božje. Med petjem lavretanski itanji sta nesla dva mlađenca kip, spremlja je sta Marijina družba ter velika množica mož in zen. Oni je blagoslovil c. g. župnik kapelo in kip, nato je zapei pevski zbor lursko pesem »Zvonovi zvonjovi ave, ave«. — V soboto, 13. t. m., smo slovesno odhajali god sv. Antona; ljudi je bilo obino, svetih maš se je čitalo pet. Ob 8. uri je bila slovesna sveta masa, pri kateri se je lepo in pravilno pela latinska sveta maša od J. Gruberja. Zjutraj je pridigoval c. g. župnik kresniski. Popoldan ob pol 6. uri govoril je domači gospod župnik o sv. Rešnjem Telesu. — Na dan sv. Antona sta prisla počastit vojvodinja meklenburška in njeni sin princ Borvin ter oba prejela sv. zakramente v spodbudo vseh vernikov. — V nedeljo je bil velik shod, prišlo je mnogo ljudi od raznih krajev Gorenjske in Dotenjske. Prav obilo jih je pristopilo k Gospodovi mizi. — Na večer pred sv. Rešnjim Telesom se je ponesrečil in nagloma umrl 48 let stari posestnik Jože Marn iz Vel. Stange. Njegova sinova sta izpovedala, da ga je vol zadel z rogovi tako nesrečno, da se je takoj zgrudil mrtev. Žalostna smrt, a vendar v tolažbo, da je na shodu v nedeljo prejel sv. zakramente. Bil je zelo pijači udan. Bog se ga usmili! — Tudi pri nas je prav občutna suša, vendar do pretečenega tedna še ni bilo nič hudega, ali sedaj se pa očitno suši, posebno koder je pokošeno. — Crešeni se nam je prav mnogo obetalo, toda radi suše ne morejo zoreti.

d Št. Lorenc ob Temnici. Mlekarna pred sodiščem. Slaba se godi našim liberalcem. Na vse kraje pošiljajo pritožbe, doma upijejo in nagajajo, toda vse nič ne pomaga. Človek bi kar jokal, ko bere v »Narodu«: Še vedno morajo piti (namreč naprednjaki) Oblakove mlekarske pomije. Ne občinski, ne deželni odbor, ne zdravstvena oblast se ne zmejni zanje, magari če vsi poginejo (morebiti so že od jeze jetični); celo podpore dobiva Oblak od ministrstva in deželnega odbora — in požarna bramba ne dobi nič, čisto nič —. Toda žarek veselja je nenadoma razsvetlil to temo obupa: Župnik Oblak pride pred sodišče! Ko bi bil on obsojen in malo zašit, bi vse drugo radi pozabili, kar so že prestali na potu laži in obrekovanj, ki pa nikdar niso imela trdnih nog. Res je bilo, sodišče v Trebnjem je preiskovalo, če je mlekarna mleku vode prilivala. Za tako pokvarjenje živil je kazen zelo ostra, do 1000 kron in čez. — V Trstu je nadzorstvena oblast, ki preiskuje, če pridejo pošteni živila v mesto, vzela od društvenih vrčev poskušnje in našla, da je imelo mleko premalo tolašče, da je torej z vodo zmešano. Če je mlekarna vodo primešavala, je bila gotovo kriva. »Narod« je z samozavestjo pisal: Vsa odgovornost zadene župnika sa-

mega, — kakor da bi on vsaki dan par veder mleka popil. — 16. t. m. je bila obravnava v Trebnjem. Sodnik je postal z največjo natančnostjo. Dal je zaslišati odjemalce v Trstu, postajenačelnika na Veliki Loki, mlekarskega izvedenca, nadzornika Legvarta in priče iz Št. Lorenca. Kaj je pokazalo to natančno sodniško preiskovanje? — Dokazalo se je, da je imela mlekarna v Št. Lorencu mleko, ki je imelo več tolašče, kakor ga ima navadno mleko. Mlekarna ni mogla prilivati mleku vode, ker se je manj mleka poslalo odjemalcem, kakor se ga je izplačalo doma udom. Dokazalo se je, da se je v mlekarni izlivalo mleko v skupno posodo, odkoder se je odtekalo v predgrelnik in od tam ohlajeno v vrče. Ker je bilo vse mleko v eni posodi, bi imelo imeti zelo jednako množino tolašče. Dokazalo se je pa, da je v Trstu večkrat manjkalo v eni posodi 3 do 4 litre mleka. Navadno je imela vsaka posoda mleko s posebno, prav različno tolaščo. V nekaterih vrčih je bilo mleko skoraj kar polovico bolj mastno, kakor v drugih. Na Veliki Loki se je sprejemalo mleko le v plombiranih vrčih, v Trstu niso imeli vsi vrči plomb na postaji, nekateri pa le poškodovane. Če je mlekarna kako mleko nazaj dobila, je bilo mleko vedno skoro brez vsake smetane. Velikonočni ponedeljek je bil načelnik sam zraven, ko so se vrči iz skupne posode polnili. Ko je prišlo nekaj vrčev nazaj, je bilo v nekaterih nekaj mlečnega, v drugih pa le čista voda. Vpričo treh prič je napolnil dve steklenici in ju zapečatil ter predložil sodišču. Sodnik je prašal mlekarskega izvedenca, če se more mleko samo ob sebi tako izpremeniti. G. Legvart je povedal, da se mleko pač nekoliko razlikuje v različnih posodah, toda nemogoče je, da bi iz mleka voda postala. Povedal je tudi, da pozna dobro šentlorensko mleko, ki ima 35 do 4 odstotke tolašče. Načelnik ni dolžan mleka preskušati, zadostuje, če to stori mlekarnar. — Po natančnem izpraševanju izreče sodnik sodbo: Oba obtoženca, načelnik in mlekarnar, se oprostita, ker je dokazano, da se v mlekarni mleko ni kvarilo in ima mleko nadnormalno množino tolašče. Vsa znamenja kažejo, da se je pokvarjenje zgodilo na železnici. — Tako je razsodilo sodišče resnico ter obenem pokazalo, kje je iskati pravih krivcev. Koliko škode je trpela mlekarna vsled čudnih manipulacij! Toda prestali smo. V sveti svoje nedolžnosti smo delali naprej. V kratkem času obstoja je mlekarna že nad 22.000 kron izplačala udom. Iz tega menda vsak pameten človek spozna, kako je njeno delovanje koristno. Kdor ni zadovoljen z njo, naj jo vsaj pri miru pusti, kakor mi druge pustimo.

Notranjske novice.

Iz Starega trga pri Ložu.

n Umri je na Reki starotrški rojak, trgovec g. Matija Hace. Ze od mladega na tujem, si je s pridnimi rokami pripravil leno premoženje. Pokojnika so prepeljali v rojstni kraj v Podcerkev.

n Nova cerkev se obeta. Soseska Igavas je pričela resno misliti na zgradbo domače podružnice. Res je v starotrški župniji že lepo število cerkva, vendar načrt Igovcev z veseljem pozdravljamo. V Igavasi se namreč letošnji jesen odpre nova trirazredna šola s paralelko, in kaj pusto bi bilo, ako bi morali tamkaj všolani otroci za vedno ob šolskih dnevih bitu brez službe božje. Odbor za zidavo cerkve se je že sestavil in imena odbornikov nam jamčijo, da se smemo nadejati resnega dela. Odbor ima na razpolago že nekaj tisočev kron, naloženih v ta namen.

n Proti avtomobilu. Starotrško županstvo je prepovedalo g. Žagarju vožnjo z avtomobilom. Gosp. Žagar je vložil proti prepovedi županstva pritožbo na pristojno mesto.

n Osebna vest. Dosedanji sodni adjunkt v Ložu, g. Picsek, je postal sodnik v Senožečah. Pri ljudstvu ni ostal v najboljšem spominu. Bog ž njim in z njegovim duhom!

n Slaba pohvala. »Narod« je prinesel pred kratkim iz Starega trga, pravzaprav iz Loža, dopis, v katerem se med mnogimi budalostmi povsne tudi do tele hvale: »Vsak pošten Ložan lahko reče, da imamo take uradnike, kakoršnih Lož ne pomni, in to brez izjeme«. — Morda se še kdo drugi strinja z »Narodovo« izjavo. Radovedni smo pa vseeno, če so vsi gg. uradniki zadovoljni, da se jih meče v en koš »brez izjeme«.

Vipavske novice.

n † Kanonik in dekan Matija Erjavce. Ni še dolgo, ko so palopale zastave po vipavskem trgu in smo med slovesnim zvonjenjem spremili v slovesnem sprevedu svojega dragega nam očeta in dekana Matija Erjavca kot častnega kanonika, oblečenega v kanoniški ornat, v lepo okrašeno dekanjsko cerkev sv. Štefana. In iz prsi nas vseh je vrela takrat samo ena želja, da bi novi gospod kanonik užival čast, ki mu jo je podelil sam presvetli cesar, še dolgo vrsto let. Prišel pa je 16. junij, dan prežalostnega spomina. Oj, da bi ne bil nikdar prišel ali da bi bil vsaj odlašal s svojim prihodom še dolgo, dolgo časa! In zopet so visele zastave po vipavskem trgu, toda zastave črne, zastave žalosti in nesreče; in peli so zvonovi, pa tako turbobno, kot bi plakali; in zopet smo spremljali svojega očeta v sprevedu v vipavsko cerkev. Toda veselja ni bilo na naših obrazih, pač pa žalost, globoka žalost, in solze so nam kar nehote silile iz oči, ko smo spremljali svojega dobrega in skrbnega očeta — mrtvega na zadnjem potu na pokopališče. Kaj je res to mogoče? Kaj je mogoče, da dekana Erjavca ni več? Srce nam je zastalo, ko smo zvedeli grozno poročilo: Dekan, naš dobri dekan, ki je ljubil svoje Vipavce z vso dušo, ki je postal sam Vipavec med svojimi Vipavci, ki je imel za vsakega samo besede ljubezni, ki je bil sploh nezmožen koga razžaliti in ki je rad pomagal, kjer je le mogel in videl resnično potrebo, ki je žrtvoval vse svoje najboljšje moči za svoje ljubljene Vipavce — je umorjen, je zaklan na uprav zverinski način po zlobni morilni vipavski roki!! Srce nam je zastalo, pravim, ko smo čuli to progrozno novico, in kar verjeti nismo mogli in še sedaj ne bi mogli verjeti, če bi nam zaprti grob ne klical, da je vse to bridka resnica. — Stirinajsti junij leta 1908., dan grozovitega umora g. dekana vipavskega, bo zapisan na večne čase kot neizbrisni madež za celo vipavsko dolino in bo pričal še poznim rodovom, kam privede človeka neukročena strast, kako globoko pade človek, ki zapusti Boga in ki izgubi vero v prihodnje življenje in ki verjame onim, ki pišejo po svojih lažljivostih: Saj ni Boga, saj ni pekla, človek ni drugega, kot najvišje razvita žival. Vera je sama sleparija, sama tema, razsvetljen je samo tisti, ki ne veruje nič. Zato pa strimo rimske verige, zato pa proč s farji! . . . Tako so pisali in tako še vedno pišejo po svojih umazanijah listih. In sedaj pa glejte jo, hinavščino, sedaj se pa oni, ki so tako pisali, zgražajo nad svojim učencem, ki je izvršil to, kar oni pridigujejo že leta in leta!! Umor gospoda dekana nam preglasno govori, kakšni škodljivci da so ti lažiučeniki. Ključ nam ob 12. uri: Proč od takih, roke proč, daleč proč od njihovih listov! Umor gospoda dekana uči na ves glas, kakšna bo zemlja, ako se uveljavijo na nji ti

nauki: Dežela morivcev in tolovajev, nihče ne bo več varen ne življenja, ne premoženja, nihče, tudi oni ne, ki sedaj tako pišejo. Izrez vere v Boga, brez vere v kazen po smrti, če siabo delas, in v plačilo, če dobro delas, ni sreče, ni varnosti, in naj je potem tudi vsak drugi človek orožnik. Zato pa vzdravimo se sedaj ob 12. uri in zaključimo tem največjim škodljivcem slovenskega ljudstva gromoviti: **Stojte! Do sem in ne dalje!** — Pogreb gosp. dekana-kanonika je bil veličasten. Pokopal ga je v spremstvu 40 duhovnikov stolni proš ljubljanski, gosp. Janez Sajovic, v slovo mu je govoril gosp. kanonik dr. Karlin. Pogreba se je udeležil tudi preblag, gosp. okrajni glavar Fr. Schitnik, vsi tukajšnji uradi in nešteto ljudstva. Gospodje učitelji, goški pevci in domači pa so zapeli ranjkemu zadnji: »Z Bogom!« — Blagega in za dušni in telesni blagor tako neumorno delavnega gosp. dekana torej ni več med nami. Odsel je po plačilo, zmage, neustrašeni bojevnik, šel po plačilo, utrujeni delavec. Njegov duh pa naj biva med nami in naj nas bodri in krepi za neumorno delo za pravo ljudsko srečo, in s tem bomo najlepše pokazali, da častimo spomin blagega pokojnika, ako bomo delali po njegovem zgledu in v njegovem duhu. Ti pa, duša zlata, ki, — upamo — že varno počivaš v Bogu, ovenčana z vencem mučeniškim, prosí pri Očetu za sedaj tako omadeževano vipavsko dolino, da se opere vsa s tem, da se odslej zanaprej za vedno ravna po onih naukih, ki si jih dajal Ti, ko si še bival med nami!

n **Lepa smrt.** Najpridnejše dekle nam je umrlo na Slapu. Umrila je Matilda Jež, 20 let stara deklica. Umrila je po dolgem bolehanju. Bila je članica Marijine dekliške družbe na Slapu. Bila je družbi zvesta, da, lahko rečemo, da najzvestejša. Vstopila je v družbo ob njeni ustanovitvi leta 1902. med prvimi in ostala je v družbi kot pravi njen biser do konca. Bila je krotka, ponižna in prav iz srca pobožna. Živela je samo za Jezusa in Marijo. Goljufni svet in njegovo veselje je ni brigalo. »O, kako rada bi jaz umrla!« je večkrat rekla v bolezní. In umrla je, ker ni mogla umeti sveta, svet pa nje ne; zato mu je pa z veseljem dala slovo. Vidite, dragi bravci, da se tudi pri nas na Vipavskem nahajajo še zlate duše, zato jih pa Bog hiti jemati k sebi, da jih ne bi pokvaril hudobni svet, in pa ker ve, da jim je dolgčas na tem izpridenem svetu. Imela je lep pogreb naša Matilda. Nesle so jo dekleta Marijine družbe in jo spremile z društvenno zastavo na zadnji poti. Poklonile so ji tudi lep venec v slovo. O Matilda, kako si sedaj srečna, zdaj si zdrava pri Mariji in Jezusu, za katera si edino živela tu na zemlji. Matilda, moli za našo Marijino družbo, prosí pri Mariji za slapensko dekleta, da bi bila vsa tukaj na zemlji tebi podobna in da bi prišla kedaj za teboj tje, kjer ni ne sovražnikov, ne tolovajev!

Iz reške doline.

n **Na Premu** ustanove »Katoliško izobraževalno društvo«.

n **Deželni odbor** je imenoval v okr. cestni odbor ilirsko-bistriški g. Iv. Jenko iz Topolca in g. Jož. Benigar iz Trnovega, oba vrla pristaša Slovenske Ljudske Stranke. Ker ima sedaj naša stranka večino, bodo morali liberalci izročiti načelstvo našim možem. Tako so liberalci izbacjeni tudi tukaj!

n **Gospodarsko društvo v Trnovem** hočejo na vsak način uničiti liberalci. Zapomnite si, kmetje, to, da je začel rovatí društvo tisti »Notranjec«, ki je tolikrat pisal, da mu je »mili kmečki stan« in njegova povzdiga nad vse. A naši kmetje pač dobro vedo, kaj bi bilo, če bi društvo prenehalo: liberalni trgovci bi se poskočili s cenami in bilo bi kakor prej, dok-

ler ni bilo konsumat Veseli pa nas, da je prišlo liberalnim magnatom na pomoč — sicer brezpomembni — »Notranjec« in hotel naščuvati ude, da bi pričeli izstopati in bi potem društvo zaspalo, naši kmetje bi pa zopet padli v kremplje liberalnih velikašev. — In vendar je še nekaj takih kmečkih zasleplencev, ki še upajo kake rešitve od te zakotne cunje »Notranjca«. Liberalne Bistričane silno jezi, ker društvo vidno napreduje in noče propasti, kakor je falirala v Bistrici liberalna mesarska zadruga. Vse ude društva odločno pozivamo, da kupujejo le v društvu, to bo najboljši odgovor na napade v »Notranjcu«. Možje-kmetje! ki ste že udi društva, agitirajte pri svojih sovaščanih, ki še niso vpisani v »Gospodarsko društvo«, da takoj pristopijo; čim več bo članov — in seveda, če bodo isti tudi zvesti društvu — tem močnejše bo društvo. Delajte, možje kmetski, na to, da postane »Gospodarsko društvo« mogočna gospodarska kmetska trdnjava, v katero naj le butajo liberalni izkoriščevalci, saj doseglji bodo le to, da odnesejo razbite butice!

n **Opeko** ima »Gospodarsko društvo« sedaj v zalogi. Kdor jo rabi, naj jo le v društvu naroča!

n **V izobraževalno društvo v Trnovem** je pristopilo na novo devet najboljših trnovskih fantov. Bog jih živi! Suhe veje odpadajo, a nove, krepke poganjajo! Naj bi za zgled povzeli tudi fantje drugih vasij in vstopili v društvo. Obžalovati moramo, da niso v društvu vpisani še fantje, ki so sicer v Marijini družbi. Članarina je na leto le eno krono. Na razpolago pa so v društvu časopisi: »Slovenec«, »Domoljub«, »Kmetovalec«, »Narodni Gospodar«, »Naša Moč«, »Zarja«, »Mir«, »Dom in Svet« in še več drugih. Društvo ima že okrog 120 članov in članic.

Idrijske novice.

n **Kje iščejo socialni demokratje svojih nebes?** Ker se širokoustijo, da ne marajo nebes po smrti, zato jih pa hočejo na vsak način imeti na zemlji. Najdejo jih v gerušu. Ta jih včasih vname in jim navdahne nebeške občutke, tako da pozabijo, da še zemljo tlačijo in da le v nebesih nihče ne čuti udarcev. Žalostni taki soc. demokratski zakoni, ki jih geruš sladi in še žalostnejša otroška vzgoja!

n **Irijski naprednjaki** pa društvu za varstvo zanemarenih otrok. Gosp. okrajni sodnik Sturm si je veliko prizadeval za ustanovitev tega društva in tudi sedaj skrbi za njegov prospeh. Le žal, da ni imel sreče pri izbiranju mož, ki jih je vprašal za svet in predlagal za odbornike. V odboru je največ naših političnih nasprotnikov bodisi naprednjakov bodisi soc. demokratov, kateri slednji stranki sta pa ne samo v mestnem zastopu, ampak tudi v deželnem poslancu združeni. Idrijsko učiteljstvo, ki po večini ni v našem taboru, je hotelo prirrediti veselico v proslavo cesarjevega jubileja in v korist društvu za varstvo otrok. Učitelji so naprosili vsa pevska društva za sodelovanje, a obljubila je samo »Katol. del. družba«, naprednjaki pa so odpovedali. Liberalci pravijo, da niso hoteli iti na klerikalne limanice. Prosimo, katere limanice mislite? Ali bi imeli naši pevci kak dobiček od številnih vaj? Menite, da bi se radi postavili? No, prilike za to je pri nas dovolj, Cecilijin koncert itd. Gospod sodnik in gg. učitelji, pozor! Društvo je klerikalno in vi vsi učitelji tudi. Kajpada so društvo ustanavljali črnuhi in zdaj je tudi v njih rokahl!? Vsak vidi, koliko je svobodomiselnem ta prospeh tega društva, ker delajo po blamaži še zgago. Slavni odbor društva pa naj tudi zaropata zoper tako pisarjenje.

n **Vincencjevi družbi** naši tudi nekdo ne da miru, češ, da jo stranka zlorablja. Kdor

hoče presojeti kako reč, naj bo dobro informiran o nji, t. j. naj ve, katere reveže in bolnike je podpirala družba. Kar tako vse blatiti brez dokazov ni plemenito.

n **Iz Žirov.** Stavba nove cerkve dobro napreduje. Pred kratkim je zaplapolala z vrh zida slovenska zastava v znamenje, da je zidovje dospelo do vrha. Zdaj se bo začelo staviti podstrešje in upamo, da bosta do zirníc pod streho oba zvonika in cerkev. — Procesija sv. Rešnjega Telesa dan je bila lepa. Le to nam je v oči padlo, da se je niso udeležila tukajšnja gasilna društva in pa gg. orožniki. Zakaj neki ne? Ako se po mestih celo uradništvo udeleži te procesije in ako se drugod tudi gasilna društva udeležijo, bi pričakovali tega tudi v Žireh. — O železnici se mnogo govori. Žirovci želimo, da se našega kraja ne ogne, ker tako obljudem kraj kakor Žiri, pa tako daleč od prometa, se malokje dobi. Zanesemo se na pomoč naših poslancev, ki nas bodo podpirali v tem oziru.

Vrhniške novice.

Vspored slavnosti 10letnega obstoja »Društvenega Doma« na Vrhniki na dan sv. Petra in Pavla dne 29. junija:

Ob tri četrt na deset **dohod posebnega vlaka in sprejem gostov** na kolodvoru **ter obhod po trgu** do župnijske cerkve sv. Pavla.

Ob pol 11. uri: **Sveta maša** z nagovorom.

Ob pol 12. uri: **Slavnostno zborovanje** v »Društvenem domu«.

O 1. uri: **Kosilo** v raznih gostilnah.

Ob pol 3. uri: **Zborovanje rokodelskih društev** v »Društvenem domu«.

Ob pol 4. uri: **Javna telovadba** slovenskih telovadnih odsekov, pri kateri sodeluje slavna idrijska godba.

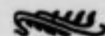
Ob 5. uri: **Ljudska veselica** na vrtu »Društvenega doma« s sodelovanjem pevskega društva »Ljubljane«, drugih pevskih društev in idrijske godbe. Med ljudsko veselico ob 6. uri v dvorani »Društvenega doma« spevoigra »Po zaklad«, katero uprizori »Katoliško društvo rokodelskih popomočnikov« iz Ljubljane. Vstopnina k spevoigrí 40 vinarjev.

Ob pol 9. uri zvečer: **Odhod posebnega vlaka.**

Na praznik sv. Petra in Pavla in svidenje na Vrhniki! **O d b o r.**

Iz raznih krajev Notranjske.

n **Od Pivke.** V Trnju pri Št. Petru je bila razpisana nadučiteljska služba do 1. junija t. l. Oglasil se menda ni nobeden. Sedaj pa je kar nenadoma razpisano do 21. t. m. tudi mesto učiteljice. Kaj vse to pomeni, je seveda skrivnost. Da ne bo nazadnje neprijetnega iznenađenja, pa opozorimo pristojne oblasti, da Trnje nikakor noče biti — učiteljska Sibirija. Nered na šoli in nezadovoljnost ljudstva sta zadosti dolgo trajala — do zadnjega časa. Sedaj je že drugo leto mir, ljudstvo zadovoljno, tudi je baje nadzornik našel vse v najlepšem redu, kakor še nikdar, odkar hodi nadzorovat Trnje — sedaj pa se zopet bojimo, da bo kaj prišlo, kar bo zadrževalo napredek, pospeševalo pa nemir in mogoče še — pohujšanje. Toliko v vednost gotovim oblastem.

Gorenjske novice.

Iz ljubljanske okolice

g **Sostro pri Ljubljani.** Jubilejna veselica, ki so jo ponovili za domače ljudstvo, se je izvršila zopet na splošno zadovoljnost. Družbenice Mar. morejo biti vesele lepih vsehov pri svojem prvem nastopu. — Ob lepem vremenu in veličastnem sprevedu smo obhajali slovesnost sv. Rešnjega Telesa. Vspodbudljiv in presenetljiv je bil zlasti pogled na dolgo vrsto družbenic Mar. zbranih pod svojo novo, ponosito zastavo, ki se je v svoji jasnobeli krasoti dvigala kakor lilija izmed rož. Dalj jo gledaš, dražja ti postaja. — Katol. slov. izobraževalno društvo bo imelo na Petrovo shod z zanimivim kakor nalašč za praznik primernim predavanjem: o Rimu. Predavanje bodo pojasnjevale mnogovrstne slike. Društveniki in drugi, pridite! Pogovorili se bomo nekaj prav važnega. Na koncu se bo pobirala četrletna članarina.

g **V združenju je moč.** V Savljah (občina Ježica) so koncem minulega leta kmetje ustanovili strojno zadrugo, ki se prav lepo razvija in bo brez dvoma mnogo pripomogla k gmojnemu in socialnemu napredku ondotnega kmečkega ljudstva. Delavcev primanjkuje, da je strah, in kar jih je, so dragi, da je joj — zato si je treba pomagati s stroji. Saveljska strojna zadruga, kateri pripada že 59 članov, si je nabavila gonilen bencinov motor, ki je zaslužil že 315 K, dalje slamoznico in v kratkem si naroči še mlatnico. Zeleti je le, da pristopi še več članov in da se dobi izdatna podpora od ministrstva, potem bo prav gotovo napredek zagotovljen.

g **V Dravljah** so v nedeljo, 14. t. m., otvorili gasilni dom. Otvoritev se je vršila brez cerkvenega blagoslovljenja, ker se peščica liberalcev, ki imajo večino v odboru gasilnega društva, ni hotela obvezati, da ne bo v prostorih gasilnega društva nobenega društva s protiverskimi časopisi in je vrhu tega dala na dnevni red tudi ples. Vse to se je vršilo pod patronanco slaboslavnega učitelja Žirovnika, ki je kriv vsega ondotnega razpora. Zato se pa domačinci te otvoritve in veselice v večini niso udeležili. Bilo jih je le en par, ki so šli gledat liberalna učitelja Lavtižarja in Žirovnika in pa znanega Hribarjevega župnika Brceta. Vsa čast zavednim, vrlim Draveljčanom, ki so ob tej priliki javno pokazali, da so že siti »delovanja« liberalnega Žirovnika, zakaj, ravno najstrastnejši Žirovnikovi pristaši so bili, ki so se rajši odpovedali cerkvenemu blagoslovu, kakor pa protiverskim časopisom. Seveda liberalni Žirovnik sedaj poje slavospeve v »Slovenskem Narodu« o velikem prazniku v Dravljah, dne 14. t. m. Mi pa pravimo: Ne praznik, pač pa dan obsodbe vsega Žirovnikovega delovanja je bil ta dan, obsodbe, ki jo je s svojo neudeležbo izreklo vro, pošteno in verno draveljsko ljudstvo.

Iz Št. Vida nad Ljubljano.

g **Slovesno proslavo** 60-letnega jubileja našega presvitlega cesarja bo tukajšnja šolska mladina obhajala v soboto, dne 27. t. m., s slavnostnim govorom, deklamacijami in živo sliko.

g **Pri sv. blrmi** je bilo o binškošnih praznikih v Ljubljani 80 otrok šentviške šole. V tem številu pa niso otroci, ki hodijo v šišenško šolo, pa tudi pripadajo v šentviško župnijo. K prvemu sv. obhajilu jih pristopi 58 prihodnje nedelje.

g **Novi gasilni dom**, v katerem bo tudi shramba kmetijskih strojev, se bo slovesno blagoslovil in otvoril v nedeljo, 5. julija t. l.

g **Velika državna cesta** se bo, kakor se čuje, skozi Št. Vid izdatno znižala. Ali bi ne bilo prav, ko bi Šentvidci ob isti priliki popravili in prenovili tudi ono znamenje, ki stoji nasproti Jožefovi gostilni?

Moravške novice.

g **Ljudska hranilnica in posojilnica v Moravčah** vrlo napreduje. Vkljub temu, da daje posojila po 5% in obrestule vloge po 4½%, torej dela le s pol procenta, ima letos čistega dobička 878 K 51 vin. Če se prišteje čisti dobiček leta 1906., ko se je hranilnica ustanovila koncem julija, v znesku 43 K 38 vin., znaša rezervni zaklad 921 K 89 vin. Seveda dela odbor zastoji. V letu 1907. je bilo prejemkov 188.065 K 21 vin. Izdatkov 183.828 K 59 vin. Promet 371.893 K 80 vin. Ljudstvo bo imelo kmalu korist od nje v gospodarskem cziru. Ne bo se uresničila želja in obrekovanje nekaterih moravških liberalcev, da bo ljudska hranilnica propadla, ker pri tako malem dobičku ne more shajati. Glejte, da boste vi shajali pri velikem dobičku (1½%), in pustite nas pri miru, kakor mi vas pustimo. Vsem razsodnim ljudem pa boji geslo: »Svoji k svojim!«

g **Kmetijska zveza** za moravško dekanijo je ustanovljena. Razposlana so pravila in vpisne pole vsem odbornikom in namestnikom. Naj se vsak posestnik vpiše pri svojem odborniku oziroma namestniku, kjer plača malenkostni donesek 20 vin. kot letnino. Vse težnje svoje naj se naznanjajo odbornikom in po teh odboru, da bo tako mogoče državnemu in deželnemu poslancu vedeti za potrebe volivcev in bo mogel uspešno delovati v prosep svojega volivnega kraja. Odborniki so sledeči: Anton Cerar, posestnik, Moravče 26. Klopčič Ignacij, posestnik in župan, Moravče 61. Tič Franc, posestnik in župan, Serjuče 29. Bergant Janez, posestnik in gostiničar, Krasec 4. Capuder Franc, posestnik, Praproče 5. Merva Anton, posestnik in župan, Vače. Pustotnik Franc, posestnik in župan, Gorne Loke. Bervar Ignac, posestnik, Hrastnik (Št. Gotard). Udovc Franc, posestnik in župan, Krašnja 56. Flerin Andrej, posestnik, Goričica (Ihan). — Namestniki: Martin Učakar, posestnik, Sp. Tustani 15. Franc Peterka, pos., Kokošne 10. Jožef Poznič, posestnik, Gradišče 16. Jakob Požar ml., posestnik Mala Loka (Dol). Zajec Janez, posestnik, Kostrevnica. Stermljan Tit., posestnik, Vače. Franc Vidrgar, posestnik, G. Koseze 10. Anton Benko, Križi 7 (Čemšenik). Martin Uštar, posestnik in župan, Velika vas. Lovrenc Breznik, posestnik, Rahoče. — Odborniki naj pošljejo vpisne pole predsedniku odbora, enako tudi letnino. Odbor je sledeči: Anton Cerar, predsednik; Ignac Klopčič, namestnik; Franc Capuder, namestnik; Janez Bergant, tajnik; Franc Tič, blagajnik; Martin Učakar, namestnik; Franc Peterka, namestnik.

g **Strela je udarila** binškošno nedeljo v cerkev sv. Miklavža pri Moravčah, to je že tretjikrat v zadnjih letih. Treščilo je v strelvod, odtrgalo na vrhu odvodno žico. Strelvod je bil ravno nov, a strela se ne da lahko odvesti v živo skalo. Šla je kot pred 2 letoma v cerkev in ondi napravila precej škode. Razbila je dve klopi, poškodovala nekaj tlaka, pobila 30 šip in pokvarila nova glavna vrata. Šla je potem skozi zid pri vratih v zemljo na drugi strani zvonika. Zanimivo pri tej nesreči je to, da je strela hudiču pod sv. Mihaelom rep odbila. Tolažba za nekega liberalca, ki pravi, da se hudiča ne boji. Sedaj se ga bo še manj, seveda samo lesenega brez repa.

g **Shod pri Sv. Valentinu** o binškošnih je bil dobro obiskan. Vse polno romarjev od bližju in daleč. »Slovenski Narod« je posebno hi-

tro pripravljen, če more kaj dobiti, s čemer bi smešil božja pota in se norčeval iz lahkovernosti romarjev. A slabo je naletel. Pisal je namreč, da je prišel neki človek v duhovski obleki in spovedoval. Spovedal je posebno veliko mladih deklet. A glej, menda ni znal, spoznali so ga in orožniki so ga uklenjenega peljali v zapor. Res je sedel neki človek menda truden v spovednici pri vratih, še predno se je začelo spovedovati v soboto popoldne, a spovedal ni nobenega, tudi jo takoj zapustil, ko ga je cerkvenik opomnil, da to ni prostor za počitek. O kaki aretaciji, motenju vere nobena živa duša ne ve. Le »Slov. Narod« sliši travo rasti. Ko smo to novico iz »Naroda« izvedeli, smo se smejali in mislili, da je kak liberalni don Kišot v sanjah videl takega spovednika in se mu spovedal svojih grehov, drugi dan je bil pa tako potolažen, da je hitro pisal »Narodu«, kako srečen je zdaj, ker ga je spovedal ta čudni spovednik. »Odveza« pa ne velja, in bo treba že kakega pravega spovednika poiskati.

g **Nadučitelj Toman v Moravčah** se vedno jezi v šoli čez »Domoljuba« in ga otrokom bere in razlaga, kako je pohujšljiv in lažnjiv list in celo v dnevnik si upa zapisati datum, kdaj je »Domoljuba« razlagal. Gotovo je tudi »Narodova« novica o čudnem spovedniku napravila utis, da je to razodeta resnica. Zdaj naj pa še otrokom pove, kaj je »Narod« pisal o tem, in otroci mu gotovo ne bodo verjeli, kakor tudi ne verjamejo, če jih hujska zoper »Domoljuba«. Stariši otrok pa na noge! Naj se Toman še enkrat drzne v šoli otroke vzgajati v duhu nasprotnem vzgoji v domači krščanski hiši! Tak liberalni učitelj naj pomisli, da je plačan od ljudstva, in naj dela tako, kakor pričakuje ljudstvo od nega, ali pa naj gre med Culukafré!

Iz raznih krajev Gorenjske.

g **Hranilnica in posojilnica v Naklem** je imela preteklo leto 76.767 K 74 vin. prometa. Rezervnega zaklada ima 1434 K 37 vin.

g **Moško pevsko društvo« v Naklem** pri Kranju priredi na dan Sv. Petra in Pavla, t. l. 29. junija igro: »Malik — zdravnik«. Pred igro par pesmic, po igri »kuplet«. Začetek točno ob 4 uri popoldne v prostorih gospe M. Korečan pri »Spanu«. — Igra je čisto na novo izšla in se najbrže še ni skoraj nikjer predstavljala. — K obilni udeležbi vabi bližnje in daljne naše prijatelje odbor.

Narodno gospodarstvo

Brezplačni pomočki živinorej.

Vsak živinorejec mora gledati na to, da kolikor najbolj po ceni izhaja pri reji živine. Zlasti pa mora poznati pomočke, ki so mu pri tem brezplačno na razpolago. Kaj ne da, malo čudno je ob današnji splošni druginji, ki zadeva tudi kmeta, govoriti o brezplačnih stvarih? No, pa vendar so glavni pomočki ali pogoji za uspešno živinorejo kmetu brezplačno na razpolago.

In kateri so ti pomočki? Ti-le:

1. **Zdrav, čist zrak.** Ako pride kmečki človek v mesto in vidi slabotne, blede gosposke ljudi, si nehote misli: Saj ni čudno da so mestni ljudje tako zanikrni in slabotni, saj niti zraka nimajo za dihanje! In prav ima ta kmet. Toda pri tem bi moral vedeti, da tudi živina ravno tako potrebuje dobrega zraka, kakor človek, ako hočemo, da bo zdrava in močna. Na to naši kmetje, žalibog, vse pre-

malo mislijo in drže živino v zaduhlih hlevih, ki jih nikoli ne prezračijo. Saj poleti, če se živino redno goni na pašo, se že še nekako izhaja, čeprav je treba povdarjati, da je zlasti za krave-molznice jako škodljivo, ako se morajo čez noč pariti v vročih, zaduhlih hlevih. Tako mleko nikoli ne bo tako dobro in zdravo, kakor od onih krav, ki prenočijo v zračnih, prevetrenih hlevih. Zlasti pa trpi živina vsled slabega zraka pozimi, ko je dan za dnevom priklenjena na hlev, ki ga ljudje vsled mraza le še bolj zapirajo. Kaj čuda, če živina postane klavnina in medla.

Torej, živinorejci, ne pozabite, da je dober, čist zrak za živino nujno potreben, in redno zračite svoje hleve. Seveda je treba pri tem paziti, da živine ne zadene prepih. Zlasti onim, ki zidajo nove hleve, bodi priporočeno, da jih napravijo visoke in zračne s primernimi okni ali drugimi napravami za zračenje.

2. Svetloba. Vsi vemo, kako blagodejno vpliva sonce, njegova toplota in svetloba na vso naravo; vsi vemo, da bi brez solnca morale konci vzeti vse žive stvari. In vendar marsikak gospodar svoji živini ne privoščiti tega velikega daru božjega in jo drži v temnih hlevih, kjer je nikdar ne doseže dobrodojen solnčni žarek. Nes pametni ljudje! Porabite vendar, kar je Bog dal za vse žive stvari, in skrbite, da bo vaša živina oblivala dnevna svetloba, pa boste videli, koliko lepša in zdravejša bo potem.

3. Snaga. Pametni in izobraženi živinorejci so že davno spoznali, kako velikega pomena je snaga za živino. Ne samo, da je treba gledati na to, da je krma čista in zdrava, ampak vedeti je tudi treba, da živina — kakor tudi človek — sprejema v se zrak ne le skozi nos in pljuča, marveč tudi skozi male luknjice v koži. Skozi te luknjice odstranja iz krvi tudi vse izrabljene in nezdrave snovi v obliki peta in maščobe. Ako so torej te luknjice zamašene z nesnago, ne prihaja v kri dovolj svežega zraka in ravno tako se ne morejo iz nje odstraniti slabe in nepotrebne snovi. Uznemljivo je, da žival zaradi tega boleha in se ne redi. Zlasti mlečnost krav trpi pri tem.

Zato pa, živinorejci, glejte, da bo vaša živina dobivala vedno snažno in zdravo krmo; gnilih, plesnivih ali drugače ponotoma pokvarjenih stvari ne dajajte živini. Skrbite, da bodo jasli in vsa posoda, iz katere živina žre ali pije, vedno čista.

Glejte zlasti, da bo živina stala in ležala vedno v suhem in odstranjujte gnoinico in gnoj redno iz hleva. Dan za dnevom čistite, ne le konje, marveč tudi vso govejo živino, in zadovoljni boste z uspehom.

4. Red. Otrok postane izbirčen in vsled tega zanikr in slaboten, ako ni navajen samo o pravem času jesti, temveč se mu daje zdaj to, zdaj ono za pokušati. Ravno tako je z živino. Kdor hoče, da bo živina rada in s pridom pojedla krmo, naj krmí in napaja živino natančno in vestno vsikdar kol svojim času. Zjutraj se ne sme ustrašiti zgodnjega vstajanja in zvečer ne sme odlašati z odpravljanjem živine. Treba je pomisliti, da si človek zna pomagati, a uboga žival si ne more.

5. Lepo ravnanje z živino. Živali seveda nimajo neumrjoče duše, a čutilo pa le. Hvaležne so, ako se z njimi lepo ravna; postati pa znajo hudobne in nagajive, ako se jih pretepa in nad njimi rjove. Vsled prestrašenosti so še bolj nerodne, nego sicer, ne redé se in krave izgube mleko. V hlevu bi se nikdar ne smelo slišati rohnenja in vpitja, kar se z lepa ne opravi, se z rohnenjem še toliko manj. Naj bi vsak pomislil, da domače živali žive edino v človeško korist, da so božje in čuteče stvari, da torej zaslužijo, da se z njimi lepo ravna.

Pa še eno naj ob tej točki povdarjamo! Marsikie so namreč otroci pravi mučitelji živine, zlasti mladih žrebet in telet. Dostikrat mali paglavci s surovim pretepanjem, jezdenjem in preganjanjem pokvarijo živinče za vselej. To je velik greh, pa tudi velika škoda za gospodarja.

Zato zabičajajte otrokom, da lepo in previdno ravnajo z živino in dajate jim v tem lep zgled!

To so torej peteri glavni pogoji in brezplačni pripomočki za uspešno živinorejo. Naj ne bo nobenega slovenskega živinorejca, ki bi se jih ne držal!

Sadje in sadni škodljivci cvetoder.
(Vsled članka z Goreniskega z dne 18. maja t. l., v 24. številki »Domoljuba«.)

Proti golaznim, katere na sadnem drevju cvetnim čašicam škodujejo, se vendar le dobi sredstvo po nizki ceni, da se one škodljive golazni uničijo in da se potem sadne cvetne čašice naravno razvijejo in zdravi sad rodijo. Podpisani sem nepričakovano prišel do gotovega prepričanja, ko sem prah od nezgašenega apna pod cvetočim sadnim drevjem na kup stresal, da bi tam svoječasno kompostni gnoj napravil. Za gotovo sem istikrat mislil, da bo del tisti prah, ko se je tudi v zrak vzdigaval pod sadnim cvetočim drevjem, cvetnim čašicam škodoval, toda bilo je ravno nasprotno; ista cveteča drevesa, ki so bila dobro z rečenim prahom zaprašena, so obilo dobrega sadu rodila, in ona drevesa, katerih cvetja apneni prah ni dosegel, so malo in še isto piškav sad rodila. To je dalo meni pomisliti. Drugo leto sem bil že pripravljen na one škodljive golazni s prahom negašenega apna. En del vrta sadnega cvetečega drevja sem dvakrat iz istim prahom dobro zaprašil, uspeh je bil ta, da je isto drevje obilo dobrega sadu rodilo, mimo tega pa ono nezaprašeno drevje malo in slabi sad doneslo; vsled tega sem dobil zaupanje v to sredstvo in ga večkrat in z uspehom rabil. Rečeni apneni prah cvetnim čašicam nič ne škoduje, pač pa kolikor isti prah škodljivih golazni v cvetnih čašicah zadene, morajo poginiti, in potem, ako ni kake podnebne nezdode, se lahke cvetne čašice naravno razvijajo v priloge sadierajca. Rečenega prahu si je lahko nabaviti; neizžganega apna se na suhem kraju v kake zaboje naloži, pa se tako samo praši, in ob času cvetja se pod sadnim drevjem z malo lopatico isti prah na kvišku vrže in s tem se prav lahko cvetje zapraši v smrt škodljivim golaznim. — V Podstenah, 15. junija 1908. — Janez Sadnik.

Iz raznih krajev.

Našel je pretečeni mesec Jožef Brezovar iz Čermošnic, fara Stopič pri Novem mestu, ko je na svoji niivi oral, okoli 30 kosov jako zanimivih starine, ki je najbrž bila pred mnogimi stoletji od roparjev tam zakopana. To je kaj zanimiva starina: sulice, kladiva, sekire in razno lepoticje. Nekateri kosi so kaj zanimivi, na eni strani je sekira, na drugi vrček in mala roča. Vsaka starina je čisti baker. (Op. uredništva: Izročite najdeno starino kranskemu deželnemu muzeju v Ljubljani.)

»Slavija« na delu. Neki organizator zastarele zavarovalnice banke »Slavije« je hodil, oziroma še hodi okrog pod pretevo, da bo zavarovalnino znižal. On pobere stare knjižice, ljudje pa dobijo nove, glaseče se za dobo dvajsetih let. Hočeš, nočeš, pri »Slaviji« moraš biti zavarovan, kljub temu, da si sam gospodar svojega poslojpa. Pisca teh vrst so tudi na ta način preslepili. Toda poslal je novo

knjižico takoj nazaj in na odločno zahtevo so mu morali njegovo prejšnjo knjižico vrniti. Torej, slovenski možje, kadar pride organizator banke »Slavije«, mu povejte glasno, da imamo svojo slovensko, domačo »Vzajemno zavarovalnico«, pri kateri hočemo biti vsi brez izjeme zavarovani.

• • •

s! Postrežnica — tolmačica v šoli. Olo;nuški »Pozor« je objavil sledeči resnični dogodek v šoli: Na neki nemški šoli v olomuški okolici podučuje neka sicer zelo pridna in prijazna učiteljica, ki pa ima samo eno napako, ne razume namreč češki in vsled tega ne razume čeških otrok v šoli, zakaj le-ti otroci nemške šole zopet ne znajo niti besedice nemške. Učiteljica si je torej pomagala s tem, da je vzela v šolo svojo postrežnico, ki ji dela v šoli tolmačica.

Ženo in tri otroke umoril. V občini Saragres je na svojo ženo ljubosumni 35-letni posestnik Ludovik Biro petnajstkrat zabodel svojo ženo z nožem in nato ustrelil tudi tri svoje otroke. Najmlajši, tri leta stari otrok, je kleče prosil očeta milosti, a oče je zagrabil kuhinjski nož in prerezal otroku in sebi vrat.

s! Pridne šolarje imajo v Plani na Češkem, zakaj učenci tamošnje ljudske šole so nabrali v mesecu majniku 12.858 goseničnih gnezd (v pajčevinah) in v aprilu 8435 škodljivih prstenic. Ako se računja, da se v enem goseničnem gnezdu nahaja 200 gosenic, je torej bilo uničenih 5,258.600 gosenic.

Na ženitovanjskem potovanju se je usmrtila. Iz Aixlesa Baina poročajo, da se je ondi na ženitovanjskem potovanju ustrelila šele tri dni poročena baronica Sbigeff de Bistram, ko je svojega moža, ki je bil več ur v igralnici, zaman prosila, naj igralnico zapusti.

s! Strog škof. Pravoslavni škof volinjski, Antonij, je posvaril svoje duhovnike, ki so na krste svojih umrlih sobratov polagali vence; to je bojda poganska šega iz Rima in zahoda, za duhovnike se pa to ne spodobi. Rimski pogani so obhajali nad grobovi gostije in so kinčali grobove s cvetjem. Pri kristijanah je pa pogreb čin pokore, pri katerem je treba moliti in dobra dela delati za dušo ranjkega. Zavaljo tega si pravoslavni škof želi, da bi njegovi duhovniki na ta način svojih umrlih sobratov ne čistili. Ako hočejo kaj darovati, naj kupijo ikono v cerkev ali pa kak drug blagoslovljen predmet v spomin na rajnega. — Ako bi enako strogo prepoved izdal kateri rimsko-katoliško škof, kako bi vsi liberalci upili, ali o ukazu pravoslavnega škofa molčijo.

Ženske — postajni načelniki. Danski prometni minister je odločil, da bo v bodoče dovoljeno ženskam, ki imajo posel pri notranji železniški službi, da delujejo tudi v vnanji železniški službi, ako preizkušnja dobro izpade. Nekaj manjših privatnih železnic že ima pri svoji vnanji službi ženske, ki opravljajo ta mesta v največjo zadovoljnost. Znano je, da je že več let nastavljena na južnotirolski železnici Bocen-Meran ženska kot postajni načelnik, ki opravlja svoj posel z jako dobrim uspehom.

Obešen na svoj rojstni dan. I St. Louis, Mo., v Ameriki poročajo: V tukajšnjih zaporih so obesili Wm. Jeffrisa. Obešanje je prisostvovalo 1511 oseb, med njimi 20 žensk. Tisoče drugih ljudi je zaman čakalo, da bi prišlo do smrtne prostora. Jeffris, ki je do zadnjega trdil, da je nedolžen, da je umoril Wm. Wesslerja, katerega žena in otroci so prisostvovali obešanju. Jeffris je bil star 28 let in so ga obesili ravno na njegov rojstni dan.

sl Tretja poljska ljudska šola na Dunaju. »Polnische Post« javlja, da je dunajsko poljsko društvo ustanovilo že tretjo poljsko ljudsko šolo na Dunaju, ki nosi ime sv. Stanislava Kostke. Nova šola je v 18. okraju.

Učiteljica ubila otroka. V nekem predkraju Frankobroda je 45 let stara učiteljica Sigismund v šoli toliko časa suvala nekega otroka z glavo ob šolsko klop, da se je otrok nezavesten zgrudil in je drugi dan, ne da bi se bil zavedel, umrl. Učiteljica je služila že 15 let.

sl Slovaki na Dunaju. Na Dunaju prebiva več nego 25.000 Slovakov, ki so tja prišli iz Moravske in Ogrske. Za te Slovake se dozda ni storilo ničesar, da bi se rešili germanizacije. Šele zdaj se je ustanovilo na Dunaju slovaško društvo »Slovák«, ki bode dunajske Slovake organiziralo ter v njih budilo narodno zavest z ustanovljenjem čitalnic, knjižnic in s predavanji.

g Srbska industrija. Te dni prične delati prva srbska tvornica za steklo v Belgradu. Tvornica je moderno urejena ter bo proizvajala steklene predmete ne le za Srbijo, marveč tudi za izvoz v balkanske dežele. Za Rumunijo in Bolgarijo se torej tudi Srbija krepko postavlja na polju industrije na lastne noge, da v doglednem času tudi tjakaj ne bomo imeli več česa uvažati.

— Monopol za moko in žito v Švici. V švicarskem narodnem svetu je poslanec Scherrer Füllemann iz St. Gallena utemeljeval svoj predlog, da se uvede zvezni monopol za trgovino z moko in žitom. Deuchar je izjavil v imenu zveznega sveta, da se bo zvezni svet posvetoval o tem važnem vprašanju in da se za stvar zavzame, ker je eksistenca švicarskih mlinov vsled inozemske konkurence v nevarnosti.

— Pivo se podraži baje s 1. julijem. Avstrijska zveza pivovarjev je sklenila podražiti pivo za gostilničarje pri hektolitru za 2 K, za trgovine pa za 4 K.

— Mascagni, sloveči laški glasbeni mojster, je bil v Gorici ter je vodil opero »L' Amica«. Na cesti so mu po predstavi napravili ovacije razni banditi z binškoštnega pondeljka. Malo časti za velikega Mascagnija. Če bi poznal tiste ljudi, bi se lepo zahvalil za ovacije.

— Novo morsko kopališče v Istri Te dni otvorijo v Baški na otoku Krku novo, moderno, z vsemi udobnostmi opremljeno morsko kopališče. Obvestila daje odbor kopališkega društva v Baški.

— Perotninarstvo. V nedeljo se je osnovala na Vrhniki podružnica osrednje perotninarske zadruge. Pristopilo je veliko število gospodarjev in gospodinj. V

tamošnji mlekarni se že sedaj prodajajo jajca zadrudnim potom, zanaprej se bode prodajala perotnina. Napravi se vzorn kurnik, skupen mlin za kosti in še različne druge za povzdigo perotninarstva važne naprave. Na shodu je govoril konzulent Legvart. Take podružnice bi se lahko osnovala po vsej deželi.

— Laški demonstrantje pri procesiji. Evviva Gorizia italiana! so v četrtek med procesijo klicali neki laški smrkovci v Semeniški ulici v Gorici, ko so mimo šle slovenske šolske učenke. Slovenci, pokažite v dejanju, ne s kričanjem, ampak pri kupovanju blaga, da hočete slovensko Gorico. Laški pobje naj pa le tulijo naprej, ker to nas ne stane nič, Lahe pa!

Najnovejši dogodki.

Berolinski požigalec prijet.

Berolin, 22. junija. Policija je prišla 28-letnega nočnega čuvaja Jozefa Sykowskega, ki je v zadnjem času povzročil v Berlinu 26 požarov zato, da je javil požarni brambi požare in dobil premije za naznanitev požarov.

Meso v Ameriki se podraži.

Čikaški mesarji in lastniki velikanskih klavnic naznanjajo, da bodo radi pomanjkanja goveje živine priseljeni goveje meso zopet podražiti, kar velja tudi o govejskih konzervah. Meso se sicer mnogo ne podraži, vendar pa bode podražitev trajala toliko časa, da se nabavi potrebno število goveje živine. Meso se draži, ker ga v vedno večjih količinah pošiljajo v Evropo.

Afera Stesljeve soproge.

Stesljeva soproga je zapletena v neko veliko pravdo. Gre se za velike svote dobrodelnega društva v Port Arturju, ki ga je ona upravljala. Teh svot pa ni, in ne more gospa Stesljeva položiti ni pobotnic ni izkazati, kako jih je porabila.

Nevihite v Južni Nemčiji.

M o n a k o v o, 22. junija. Toča je napravila 20. t. m. v Južni Nemčiji ogromno škodo. Opustošila je vrtove in polja. Pretrgane so brzojavne in telefonske proge.

SPLOŠEN ŠTRAJK V PARMU.

V Parmu se je pričel 21. t. m. splošen štrajk. Štrajkujoče delavstvo je zahtevalo, naj se zapro trgovine. Vojski in orožniki so prišli nekaj demonstrantov. Demonstranti so nato obmetavali s streh vojake s kamni. Dva orožnika sta nevarno, trije vojaki pa lahko ranjeni.

PREPREČENA PROKLAMACIJA MULEJ HAFIDA V TANGRU.

Magcen je preprečil, da po mošejah v Tangru niso proglasili za sultana Mulej Hafida.

Izid glasovanja

pri deželnozborskih volitvah dne 21. februarja 1908.

VIII. volivni okraj: Trebnje, Litija, Žužemberk, Mokronog, Zatična, Radeče.

Volilšče	Fr. Košak	dr. E. Lampe.	J. Mandelj	Fr. Prijatelj	Jos. Pehani	Vilh. Tominc	Razcepilci
Okr. Trebnje							
Dobrnice	131	130	116	5			15
Velika Loka	89	87	89	29	29	30	1
Mirna	84	84	84				3
Trebnje	108	108	103				22
Skupaj	412	409	392	34	29	30	41

Okr. Žužemberk							
Ambrus	70	70	70				
Ajdovica	71	67	67				5
Dvor	68	66	65	11	15	12	4
Smreka	26	26	26				
Zagradec	52	52	52				
Žužemberk	228	226	224				27
Skupaj	515	507	504	11	15	12	36

Okr. Mokronog							
Škocijan	47	38	38				9
Šmarjeta	79	79	79				
Mokronog	51	53	49	57	54	52	3
Št. Rupert	83	82	82				25
Trebelno	59	59	59				
Tržišče	6	6	6				
Skupaj	325	317	313	57	54	52	37

Okr. Radeče							
Sv. Jurij	105	104	104				
Dvor	28	27	28	47	49	48	6
Radeče	71	70	68				46
Boštanj	28	28	28				54
Skupaj	232	229	228	47	49	48	106

Okr. Višnja gora							
Dob	141	139	141				2
Veliki Gaber	130	127	127				2
Leskovec	50	49	49				12
Krka	85	87	87				
Polica	65	55	55				
Žalna	121	121	121				
Št. Vid	107	105	107				2
Skupaj	699	683	687				18

Okr. Litija							
Režišče	32	31	28		30	25	49
Polšnik	96	90	90				15
Gradišče	40	40	40				
Hotič	40	40	40				1
Kandrše	52	52	52				
Kotredež	42	42	42				37
Št. Lambert	76	71	67				23
Litija	62	60	58				31
Dole	49	48	48				5
Šmartno	128	129	118				20
Moravče	96	96	65		32		2
Konj	10	10	10				
Zagorje	28	28	28		67	50	46
Trebeljevo	116	116	116				42
Vače	24	24	24				15
Skupaj	949	935	884		97	75	32

Novomesto							
Trebnje	412	409	392	34	29	30	41
Žužemberk	515	507	504	11	15	12	36
Krško							
Mokronog	325	317	313	57	54	52	37
Radeče	232	229	228	47	49	48	106
Litija							
Zatična	699	683	687				18
Litija	949	935	884				97
Skupaj	3132	3080	3008	149	147	142	97

97 75 32 46 240

IX. volivni okraj: Kočevje, Ribnica, Velike Lašče.

Volišče	Franc Jaklič	Franc Bartol	Ivan Rus	Ignac Merhar	Raz- cepljeni
Velike Lašče	38	36	19	19	1
Stari Log	26	26	1	1	
Banjaloka					49
Pojom	26	24		1	
Fara	67	67	2	3	
Golenice	6	6	24	24	
Kočevje					
Hinterberg	1	3			1
Lienfeld	11	12	7	19	
Mala gora	8	8		8	1
Srednja vas	27	28			21
Borovec	4	4			
Zg. Mozelj	2	2			
Koprivnik	18	18			
Obergras			4	4	
Osilnica					63
Sele	21	20		1	
Draga	1	1	8	8	
Nemška Loka			46	46	17
Dolenja Vas	95	62	45	117	19
Jurjevica	44	39	29	31	3
Loški potok	59	59	82	81	
Ribnica	112	79	31	62	5
Sodražica	135	149	38	27	2
Štruge	57	55			4
Sušje	42	39			30
Turjak	95	90			20
Sv. Gregor	120	119			9
Kompole	54	54			
Lužarji	68	68			
Podgora	93	94			
Rob	72	72			
Videm	141	142			
Skupaj	1443	1376	336	455	245

X. volivni okraj: Črnomelj-Metlika.

Volišče	Franc Šuklje	Julij Mazelle
Adlešiči	59	39
Stari trg	44	70
Doblj č	35	25
Teleč Vrh	30	33
Loka	41	31
Dragatuš	12	86
Vrh	4	44
Tanča Gora	21	24
Tribučje	16	31
Vinica	60	103
Kot	66	19
Božjakovo	91	1
Draščiči	53	
Gradac		53
Črešnjevce	51	3
Lokvice	56	
Podzemelj	33	111
Radovica	79	
Semič	99	8
Suhor	74	15
Skupaj	914	696

Katoliška Tiskarna

priporoča namovratno

vizitnice

po naki ceni.

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Trst.

48. 41. 76. 56. 36.

Linc.

31. 30. 83. 85. 46.

ŽITNE CENE.

Cena — 100 kg. — Ljubljana, 23. junija.

Pšenica, domača	25.—
Rž	20.—
Oves	17.—
Ajda, črna	20.—
Ajda, siva	19.50
Proso, rumeno	15.—
Ječmen	15.—
Fižol, rdeč	19.—
Fižol, koks	19.—
Fižol, mandalon	15.—

Kratkočasnice.

Nekaj za lovce. Gozdar (proti stari baburi): »Kaj vendar kolovratite ves dan po gozdu?« — Babura: »I, gospoda grajščaka moram srečati, da bo imel zvečer kak izgovor, zakaj ni nič ustrelil.«

Prazna glava. »Vraga, pazite vendar! Toliko, da mi niste naredili z onim drogom luknjo v glavo!« — »Bilo bi ravno prav! Imeli bi vsaj nekaj v glavi.«

Pozna svojega fanta. »Vaš sinček je vrgel kamen za menoj in bil bi me skoro zadel.« — »In vas ni?« — »Ne!« — »Potem pa že ni bil moj fant.«

Vzel — ni vkradel? »Gospod,« reče kmet župniku — »jaz sem pri oltarju nekaj vzel.«

»Tako nazaj prinesi!« reče župnik. Mož gre in pripelje ženo nazaj.

Izpred sodišča. Sodnik gostilničarju V.: »To je torej dokazano, da ste rekli gostilničarju K. razžaljive besede. Ali imate k temu kaj pristaviti?« — Gostilničar V.: »O, imel bi pač, in še veliko, pa je predrago!«

Sprememba v žival. V večji družbi je neki napredni razsvitljenelec z vsemi mogočimi dokazi potrjeval svojo trditev, da se človek po smrti spremeni v žival. Pošten krščanski obrtnik ga zavrne: »Pa se ne bojite, da postanete še enkrat osel?« — »Ni strahu,« pristavi drugi, »kar je kdo že, ni treba šele postati.«

Uteha. — A: »Kam tako hitro?«

B: »Grem k sodniji da tožim gospodarja, ker me je včeraj zmerjal, da sem vol.«

B: »Ali človek, vi niti ne veste koliko je vreden vol ob sedanjih cenah mesa.«

Dvoumno. Uslužbenec svojemu predstojniku: »Jaz grem iz Vaše službe, ker ste mi dejali osel. Vzemite osla nazaj!« — Predstojnik: »Torej osla vzamem nazaj — kar ostanite pri meni.«

Previden mož. — V nekem mestu je pogorelo veliko hiš zato, ker niso bile gasilnice za nič. Na to je župan dal oklic, da se imajo drugikrat gasilnice vselej tri ure pred ognjem poskušati.

2 spretna žagarja

na polni jarmenik, se sprejmeta takoj. Plača po dogovoru. Fran Švigelj, tovarnar. Breg-Borovnica.

Vino toč

na drobno in na debelo najizvrstnejših domačih vin, kakor rebule, beržanke, muškata, evička, terana in drugih po najnižjih cenah.

Najtočnejšo postrežbo zagotavljajoč bilježi velespošt.

1520 **Franco Lukeš** 3-1
Mestni trg št. 118, Kranj.

Priporočam gg. čevljarjem in p. t. občinstvu svojo **trgovino z usnjem** in vsemi čevljarskimi potrebščinami v Ljubljani sv. Petra cesta 2, nasproti cerkve frančiškanov.

Izkušal bom, da z dobrim blagom in nizkimi cenami zadovoljim vse c. odjemalce in prosim c. bilnega obiska.

2844 52-10

K. A. Kregar.

Radi reduciranja produkcije se proda 1076

500 tucatov platnenih ruh

brez šlva, 150/200 cm dolgih, za-robljenih, najfinejših po K 14-30 6 kosov. Zlasti so priporočljive za hotele in kopalnišča.

Tkalnica platnenih in volnenih izdelkov

br. Krejcar, Dobruška št. 75, Češko.

Izberne novosti:

cefr, batist in tkalne tkanine, oksford, damast, posteljno perilo, namizni prti itd. najboljše kvalitete. Vzorci zastoj.

Kot specialiteta oprave za neveste.

Dečka, kateri bi imel veselje do trgovine, sprejme **Franc Mikolič,** trgovec z mešanim blagom v **Sodražici.** Oglasiti se je istotam. 1543 3-1

Josip Polak

Ljubljana, Sv. Petra cesta
poleg „HOTEL LLOYD“.

Trgovina špecijskega blaga in špirita na debelo in drobno. Založena popolnoma s svežim blagom pod nizkimi cenami.

Ekspert domačega brinjovca, hrušovca in jagodovca.

Prodaja semenskega fižola pravega ribničana. 282 12-3

Cenjenim »Domoljubovim« naročnikom, ki jim je potekla naročnina z II. polletjem tekočega leta ali ki še sploh niso iz kakršnegakoli vzroka plačali naročnine za letos, bomo v prihodnji številki priložili opomine s položnicami. Prosimo, naj se vsak naglo odzove našemu opominu, da moremo urediti konečne račune in določiti natisek v II. polovici leta. Dobro je seveda tudi, če kdo pošlje naročnino pred prejemom opomina, vendar naj se potem nikar ne pritoži, če bo njegovi številki priložen opomin, kajti pri tolikem številu naročnikov se mora vsaj en teden prej pričeti z delom. Kdor pa do konca julija ne stori svoje dolžnosti, mu bomo ustavili nadaljnje pošiljanje lista.

Vsi zdravniki

priporočajo „**Feeolin**“ milo, ker po uporabi tega vse bradavice in gubice na obrazu, ogrci, pege, rdečica na nosu itd. brez sledu izginejo in ker je „**Feeolin**“ zajedno najbolje toaletno milo za dnevno uporabo. „**Lovacrin**“ milo je najboljšo sredstvo za čiščenje in gojenje las, ter najbolje sredstvo, da postanejo lasje lepi, prepreči izpadanje las, plešo in boleznj v glavi, napravi lase goste in mehke. — Cena „**Feeolin**“ ozir. „**Lovacrin**“-milo: 1 kom. K 1.—, 3 kom. K 2-50, 6 kom. K 4.—, 12 kom. K 7.—. Pošilja **M. Feith Nachf.**, Dunaj, VII., Richter-gasse: Nr. 9. Dalje se dobi v mnogih drogerijah, parfumerijah in lekarnah države. 1404

Razglas.

Vsled sklepa občnega zbora **Bratovščine sv. Jožefa** s sedežem v Ljubljani se tem potom ponovljeno naznanja vsem tistim članom, ki že nad tri leta pripadajo temu društvu, da zaradi popolnitve društvenega imenika pošljejo listke, na katerih je navajati: **kratno ime in priimek, dan vstopa in koliko se je plačalo vstopnine, dalje je li bil letnih doneskov oproščen, ali pa če je enkrat za vselej plačal pogrebščino in v katerem znesku.** Ti listki se oddajo osebno, ali po pošti na adresu **g. Fr. Soukal, trafikanta in krojaškega mojstra v Ljubljani, Pred škofijo števil. 12,** kateri je obnem tudi pooblaščen, da izplačuje proti pobornicam društvene račune in sprejema plačila kakor letne doneske, doplačila na pogrebe in vpisuje nove ude.

»Pripomniti je še, da bi onega, ki bi po preteku treh mesecev, to je do konca avgusta t. l., svojega listka ne pripisal ali se osebno ne zglasil, [več ne smatrali društvenim članom.

Tem potom se tudi člani opozarjajo, da se bodo letni doneski za naprej pobirali vsako prvo nedeljo po novem letu.

Tisti pa, kateri vpošiljajo letne doneske po pošti, naj dodajo k svoti 2 K še za poštnino 6 h, ker inače društvo za ta znesek škodo trpi.

1469 3—2 **Vodstvo Bratovščine sv. Jožefa.**

Eden ali dva vajenca

za pekovski obrt se sprejmeta takoj v dobro hišo, kjer jima je zagotovljena strokovna izobrazba in preskrba z obleko in hrano za čas učne dobe. — Pojasnila daje **Avg. Jenko,** pek. mojster, **Ljubljana, Mar. Terezije cesta 7.**

K 415.000

glavni dobiček

11 letnih žrebanj 11

pri nakupu štirih, gotovo izžrebanih **originalnih srečk** ki se vedno zopet lahko prodajo:

1 srečka avstr. rdečega križa
1 srečka ital. rdečega križa
1 srbska drž. tobačna srečka
1 Josziv „Gutes Herz“ srečka.

Vse štiri originalne srečke **K 135.—** ali v **38** mesečnih obrokih po **K 4-25.** Prihodnje žrebanje že **1. julija 1908.**

Že prvi obrok zagotovi igralno pravico do vseh originalnih srečk pod oblastv. nadzorstvom. Cenik žrebanja zastoj

Menjalnica OTON SPITZ, Dunaj I. Schottenring 26 ogel Gonzagagasse. 1465 2—2

Odlikovano. Ustanovljeno 1870.

Vse vrste lovskih pušk, dvocevki, risanic, trocevk, samokresov, se kupe najceneje z najvišjim poročtvom naravnost od to-1289 varne orožja 52 4

Anton Sodia, Borovlje, Koroško.

Bogato ilustrirani ceniki zastoj in franko.

Organist

1495 in 2—2

cerkvenik

dobi službo v **Svibnem** pri Radečah. Oženjeni rokavci imajo prednost. Služba dobra. — Nastop dne 1 avgusta.

Raki. Surovo maslo.

franko po povzetju: 60 do 70 živih velikih rakov K 7 50; 80 do 110 namiznih rakov 6 K; iz kравjega mleka, naravno surovo maslo 1 3 kg zabot K 9. Gospa Margules, Buczacs 36 (Ogrsko).

Dobro se mu je odrezal. Žan: »Ljubi moj Pepi, tvoja ušesa so od dne do dne daljša!« — Pepi: »Res je to! Pa veš, kaj mi je prišlo na mar? Moja ušesa in pa tvoja pamet — pomisli, kako izvrsten osel bi bil to, če bi imel to dvojel!«

1541 **Dobro izurjen** 1—1

sedlarski pomočnik

dobi stalno mesto pri **Tereziji vd. Berginc v Bovcu.** Po dogovoru prevzame tudi lahko delavnico z vsem orodjem. — Delo je zagotovlje no.

Posor, kmetje in fantje! V moji lekarniški praksi, katero izvršujem že 25 let, se mi je posrečilo, stasoma iznajti sredstvo za rast brk in las, proti izpadanju las in za odstranitev prhljaja (luskin) na glavi, to je **Kaplor št. 1.** Cena (franko na vesko pošto): 1 lončič 3 K 60 v. 2 lončič 5 K. Prosim, da se naroči samo od mene. Naslov je: **P. Juršič, lekarnar v Pskracu št. 65.** Slavonija. Denar se pošlje naprej ali s pošilnim povzetjem. 1079 10—1

KATOLIŠKA BUKVARNA v Ljubljani.

Naša povest

„**Zadnji dnevi Jeruzalema**“ je spisal **V. Jožef Spillmann,** kateri je izdal tudi sledeče nič manj zanimive povesti:

Ljubite svoje sovražnike! Povest iz maorskih vojsk na Novi Zelandiji. Cena 45 vin., vez. 65 vin.

Ujetnik morskoga roparja. Povest. Cena 45 vin., vez. 65 vin.

Arumagan, sin indijskega kneza. Dogodljaji spreobrnjenega indijskega princa. Cena 45 vin., trdo vez. 65 vin.

Sultanovi sužnji. Carigradska povest iz sedemnajstega stoletja. Cena s poštnino 65 vin., trdo vez. 85 vin.

Tri indijanske povesti. Cena 65 vin., vez. 85 vin.

Kraljičin nečak. Zgodovinska povest iz japonskih misijonov. Cena 65 vin., trdo vez. 85 vin.

Zvesti sin. Povest za vlade Akbarja Velikega. Cena 45 vin., trdo vez. 65 vin.

Rdeča in bela vrtnica. Rdeča vrtnica ali mladi mučenec iz Singare. Povest iz jutrove dežele. — Bela vrtnica ali mlada spoznovavka. Povest iz Alžira. Cena 45 vin., trdo vez. 65 vin.

Korejska brata. Črtica iz misijonov v Koreji. Cena 65 vin., trdo vez. 85 vin.

Boj in zmaga. Povest iz Anama. Prevel D. Z. Cena 45 vin., trdo vez. 65 vin.

Kdor naroči vseh 10 zvezkov skupaj, dobi iste za znižano ceno: broširane 4 K, trdo vezane pa za 6 K; poleg tega se onemu, ki naroči vseh 10 zvezkov, poštnina ne računa. — Spillmannove povesti so jako priljubljene: Kdor je čital njegove, pred nekaj leti v slovenskem jeziku izdane povesti; „Zrtev spovedne molčečnosti“ ali „Praški judek“, mora priznati, da zavzema Spillmann eno prvih mest med sodobnimi pisatelji. Posebna vrednost teh povesti pa obstoji v tem, da imajo v obče pristno zgodovinsko podlago. Kdor želi kupiti eno ali več teh povesti, naj se obrne na **Katoliško Bukvarno v Ljubljani,** ki mu jih rada dopošlje pod krilnim zavitkom in priloži poštno-hranilnično položnico, da more doposlati naročnik denar brez stroškov takoj po prejemu knjig po pošti. Istodobno zahtevajte tudi knjižico „**Dva pastiraka lista in nekoliko o dogodkih v Lurdu**“, katero da „**Katoliška Bukvarna**“ po naročilu prevzvišenega kneza in škofa 1370 zastoj vsakemu, ki jo zahteva. 3

Oklic.

Hiša št. 22 v Preserji je iz proste roke na prodaj. Cena se izve pri **Jernejcu Sveto v Kamniku št. 14.** 1539 1—1

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani

Kongresni trg št. 19 registrovana zadruga z omejenim poročtvom Kongresni trg št. 19

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure **po 4³/₄ %** to je, daje za 200 kron 9 kron 50 vinar. na leto.

Druge hranilne knjižice se sprejemajo **kot gotov denar,** ne da bi se njih obrestovanje **prekinilo.**

Rental davek plača hranilnica sama. Najsigurneja prilika za štedenje. 1906 2

Kanonik A. Kalan l. r., predsednik.

Kanonik J. Sušnik l. r., podpredsednik.

Hamburg-Amerika Linie

Vožnja traje do 6 dni izredna prilika za potovanje in ostane

z najnovejšimi leta 1905 in 06 zgrajenimi velikanskimi parnik

Amerika 24.000 ton **Victoria** 25.000 ton

Kaiserin **Augusta-Victoria** 25.000 ton

pojasnila daje zastopnik: **Fr. Seunig,** Ljubljana Kolodvorske-ulice štev. 28

Odhod iz Ljubljane vsaki ponedeljek, torek in četrtek v tednu.

Gost: Glejte, kaka predrznost! Vaša mačka mi sili naravnost na krožnik.
 Gostilničarka: O saj res! Vam je pa že natakarcica prinesla klobaso na istem krožniku, s katerega je navadno naša muca.

Učenca 1460 2-2

za mizarski obrt, poštenih staršev sprejme takoj **Ivan Dogan v Ljubljani.**

Hiša

s sadnim vrtnom. 1 njivo in gozdom v **Stanežičah h. št. 4,** pri „Grogovcu“ se bode prostovoljno **na dražbi prodala.** Kupci ste vabljeni na praznik sv. Petra in Pavla, **29. junija t. l. ob 4. uri popoldne** na lice mesta v Stanežice. Hiša se bode cenila na 3000 K. 1473 2 2

Zastonj 1500

zahtevajte moj ilustrirani cenik o urah, zlatnini, srebrnini itd.

Dr. Heger, urar, juvelir in graver.
 Ozlek I. Kapucniska ul. 4 (Slavon.)

20.000 metrov ostankov

10-20 m dolgih, najtinejših, popolno brez napake, obeljeni, primerni za najtinejšo telesno ali posteljno perilo

Rumbarško in batist-platno	po 25 krajc. meter
Cefir za domačo obleko, bluze, predpasnike, otroške obleke izborna kakovost, lepi nežni vzorci	19
Kanavas za posteljno prevleke, zajamč. perilno, gosta kakovost, živahne barve, 80 cm širok	24
120	35
Rjuhe brez šiva, 2 m dolge, 150 cm široke	90
Kuhinjske brišače, šahov vzorec	18
Brišače za posodo, rdeče karirane	10

oddaja po povzetju **Julij Kantor, Baby pri Nachodu.**
 tkanica za platno
 Najmanj se pošilja 5 kg za poskušnjo — ca 45 metrov. Neugajajoče se vzame radevolje nazaj; vzorci se prilože le zavoju za poskušnjo. 1414 3-1

Najcen. nakup češkega posteljnega perja

5 kg nov., dobrega, sivoga, skubljenega, brez prahu, **K 9-40;** boljši **K 11-80;** 5 kg dobrega napol belega **K 16-16;** mehko **K 23-50;** 5 kg snežnobelo, mehko **K 28-;** **K 30-;** **K 34-;** **K 36-;** 5 kg snežnobel nesokubl. **K 23-;** **K 26-;** **K 29-;** puh siv **K 3-40;** **K 4-40;** snežnobel **K 5 80 in K 6-40** pol kg. Pošiljatev franco po povzetju. Sme se zamenjati in nazaj vzeti proti povračilu poštne. Pri naročilu se prosí za natančen naslov. **IVANA POLATSCHEK** Janovitz a. d. Angel 16 pri Klatovu, Češko.

Lyra kolesa.

Priznana najboljši izdelek. Nedosežna kakovost in oprema.

Carine prosto od avstrij. razpošiljalnice **Zastopniki se iščejo.**

Najnižje cene. Jamstvo tri leta.

C. kr. poštar M. Junger v St. piše: Vsi izdelek obče dopada. Čuditi se moramo res, da more tovarna spraviti na trg tako solidno izdelano, vsem zahtevam nove dobe ustrezajoče, lahko tekoče kolo po tako nizki cení.

Richard Ladewig, Lyra tovarna koles, Prenzlau. Postfach Nr. 253.
 Zahtevajte zastonj cenik.

Deželni pismonoša

išče službe na kakšni fari, 1232 trgu ali vasi, 3-3
 Več se izve pri upravníštvu „Domoljuba“.

I. kranjske podjetje za umetno steklarstvo in slikanje na steklo

Aug. Agnoia,

Dunajska cesta 13a, poleg Figova

se priporoča prečastiti duhovščini in p. s. slava, občinstvu za napravo cerkvenih stekel s umetnim steklarstvom ali slikanjem na stekle, stavbenih del, naprave obkrojev, št. št. — ima tudi v zalogi različne porcelanske in steklene posode za osamlje gostilo in zabavo, rezinske obkroje itd. po najnižjih cenah. — Marija, cenzil in pravačev za steklene zastole, mnoga spričevala za dovršene dela se cenjenim edincem v ogled na razpolaga. 877 59-30

V Ameriko In Kanado

najzložnejša, najcenejša in najvarnejša

vožnja s Cunard Line

Bližnji odhod:
iz Trata: Slavonija 7. julija, Panonija 21. julija.
iz L'vova: Lusitanija, (najboljši, največji in najlepši parnik sveta), 4/7., 25/7., 15/8., 5/9., 3/10., 24/10. — Mavretanija 13/6., 11/7., 1/8., 22/8., 19/9., 10/10.

Pojasnila in vožne karte pri **Andrej Odiassek, Ljubljana, Slomškove ul. 25, blizu cerkve Srca Jezusovega**

Pomanjkljiva prebava je vzrok skoro vsem boleznim. Za stalno uravnavo prebave izborno služi dr. Rose balzam za želedec iz lekarne B. Fragner, c. kr. dvorni dobavitelj v Pragi. Dobiva se tudi v tukajšnjih lekarnah. — Glej inserat.

Naročite cenik ur

zlatnine in srebrnine, ki ga pošljem zastonj in po 1376 štine prosto. 26 4

Velika zaloga ur, samo švicarskega izdelka. Vsaka ura je natančno preizkušena in se jamči. — Ne naročajte ur od tujih židovskih tvrdk, ampak obrnite se na tvrdko

FR. P. ZAJEC, urar in edini zastopnik švicarske tovarne ur. — Ljubljana, Stari trg 26.

Ugodna prilika za nakup zemljišča v Ljublj. predmestju

s hišo, hlevom za dve glavi živine in velikim vrtnom za zelenjavo; **proda se** pod ugodnimi pogoji. Natančneje se poizve pri **Josipu Christof-u v Ljubljani, Škofje ulice št. 7.** 1412 3-3

2 učenca in 1 pomočnika za mizarsko obrt sprejme **Ivan Marguč, Škofja Loka** 1461 2-2

Mizarskega pomočnika

sprejme takoj **JAKOB ČEBAVS,** mizarski mojster na **Brezjah, p. Radoljica.** 1486 2-2

Ena dopisnica

zadostuje, da dobite brezplačno in poštne prosto **krasni novi cenik,** kateri je ravnokar izšel, ur, zlatnine in srebrnine od prve največje eksportne tvrdke

H. SUTTNER, Ljubljana
 1227 10-6
 Glavni trg, nasproti rotova.

Velika zaloga krasnih primernih birmanekih daril.

Hranilnica in posojilnica za Kandijo in okolico

1502 (registrovana zadruga z neomejeno zavezo) 5-1

sprejema hranilne vloge od vsacega, če je njen ud ali ne, ter obrestuje

po 4 1/2 %

Obresti se pripisujejo k glavnici koncem leta brez posebnega naročila.

Rentni davek plača posojilnica iz svojega, ne da bi istega vlagateljem odtegovala.

Zahtevajte zastonj

in poštine prosto moj veliki, bogato ilustrirani glavni katalog z okoli 3000 slikami vsakovrstnih niklastih, srebrnih in zlatih ur in vseh vrst solidnih zlatin in srebrnin, glasbil, usnjatega blaga, kadilnih priprav po izvirnih tovarniških cenah.

Niklasta remontoarka	K	3—
Sistem Roskopf patentna ura		4—
Švicarska, originalni sistem Roskopf patent		5—
Registrirana „Adler Roskopf“ niklasta remont. na sidro		7—
Srebrna remontoarka „Gloria“ kolese, prosto		8-40
Srebrna remontoarka, dvojni pokrov		12-50
Budilka		2-90
Kuhinjska ura		3—
Schwarzwaldska ura		2-50
Ura s kukavico		8-50

Za vsako uro 3 letno pisмено jamstvo. Brez rizike. Zamena dovoljena, ali denar nazaj.

Prva tvornica za ure v Mostu 1294 15—5

Jan Konrad

in kr. dvorni dobavitelj v Mostu št. 936 (Češko).

Trgovina s klobuki in čevlji Ivan Podlesnik ml.

Ljubljana, Stari trg 10

priporoča svoje velike zaloge najraznovrstnejših klobukov, od Modrov in čepic, kakor tudi najtrpežnejših ter najfinjših čevljev.

Ščetkarski pomočnik

dober, samostalen delavec, more dobiti dobro in stalno mesto. — Pobljže pove: Vinko Bek, Zagreb, Milinarska cesta 10. 1459 3—2

Sanatogen

Od nad 5000 profesorjev in zdravnikov vseh kulturnih dežel sijajno potrjen kot najvpešnejše kreplivo in osveževalno sredstvo 85 6—6

: Jači telo
krepl žilve

Dobiva se v lekarnah in drožerijah. Brošure razpošilja franco in zastonj Bauer & Co., Berlin S. W. 48. Glavno zastopstvo C. Brady, Dunaj I. Fleischmarkt 1.

Knorr-ova nebeška rosa

najfinjši juhri zdrob za otroke iz najboljših sirovin služi za napravo redilnih juh za otroke in rekonescente. 2—1

Rano

vsako vrsto se morajo obrtne varovati pred vsako nevarno,

kar se po tej lahke vsake tudi najmanjša rana razvije v malo hudo, težko ozdravljivo rano. Še 48 let se je izkušnje molitno vlažno masilo, tako imenovano prašice Gemašice, izkazalo kot neskončno sredstvo za obrano. Še vedno rane lije, obvaruje leto, olajšuje vnetje in bolečino, hladi in pospešuje zaceljevanje.

— Razpošilja se vsak dan. —

1 puščica 70 vin., pol puščice 50 vinarjev. Proti predplačilu K 8-16 se pošljejo 4 puščice, ali K 7—10 puščic poštine prosto na vsako postajo avstro-ogrsko monarhije.

Ved deli embalaže imajo s seboj tako doponovano varstveno znamko.

Glavna zaloga
R. FRAGNER, c. kr. dvorni dobavitelj
Iekarna „pri črnem oriu“
Praga, Malá strana; ogoi Nerudova ul. 203.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogrske, v Ljubljani se dobi pri gg. lekarnikih: G. Plesenti, U. pl. Trnkóczy, N. Hardeštschilger, J. Hays.

2172

POZORI ČITAJ! POZORI!

Pakraške želodčne kapljice.

Staro slovito, izvrstno delujoče sredstvo pri boleznih v želodcu in črevih, osobito se priporočajo pri zaprtju in nerednem odvajanju, pehanju, kongestiji, pomanjkanju teka, krčih itd. Nedosežno sredstvo za uzdržanje dobrega prebavanja.

BOLJSTVOM ZDRAVLJE, SLABOMU JAKOST.

Delovanje izvrstno, vseh siguren. Cena ja za 12 steklenic (1 drvanastorica) 5 K tranko ne vsako pošto po povzetju ali če se pošlje denar naprej. Manj kot 12 steklenic se ne pošilja. Prosimo, da se naroča naravnost od

P. JURISIĆA, lekarnarja v Pakracu št. 65 (Slavonija.)

5000 ur zastonj

Cenik pošljem vsakomur brezplačno in pošt. prosto.

Kron	Rosk. pat. 3—	budilka 2-40	Kron	J. budilka 6—	uraznihal. 7—	Kron	Izvirne Omega, Schaffhausen, Glashütte, Heiss, Amalifa, c. kr. preizk od K 13, kakor tudi
	srebr. rosk. 6—	sveteča 3—		z bijem 8—	z bij. n. zv. 9—		
	želez 7—	z bij. n. zv. 5—		z godbo 10—	z budilko 10—		
	srebr. dvoji. plašč. 8—	kuhinjska 3—		s 6 valji 12—	z godbo 12—		

zlatina in srebrnina po izv. tov. cenah. 3 letno jamstvo. Zamena ali denar nazaj.

Max Böhncl, Dunaj IV., Margaretenstr. 27/76, v lastni hiši. Z. risekni cenice in veščak — Največja in najstarejša tvrdka. — Ustanovljeno 1840. 5000 slik v katalogu zastonj in franco.

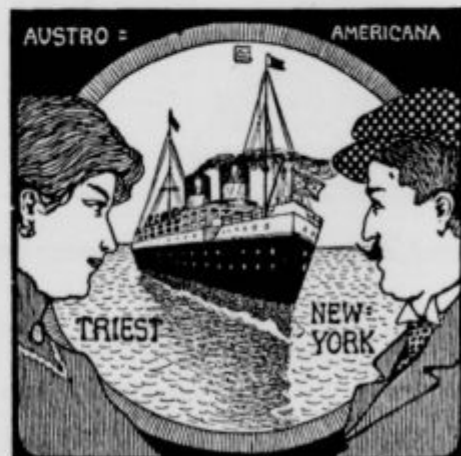
Destilacija žganja

spojena z izdelovanjem brezalkoholnih osveževalnih pijač se takoj prične z najboljšim uspehom, za oblastveno dovoljenje za izdelovanje in tudi prodajo se jamči ter uredi temeljito in strokovno manipulacija na licu mesta. Obširne informacije v dosegu dobre kupčije. Resni reflektantje naj pošiljajo ponudbe pod šifro: „Erste Fabrikfirma 68882“ M. Dukcs Nachfolger, Dunaj I/1, Wollzelle 9. 1014 10—1

Steckenpferd-lilijno-mlečno-milo.

Najmilijše milo za kožo. Potrežba točna! Nizke cene!

Dobro mu je dal pod nos. Po železnici sta se vozila nek častnik in nek kapucin. Razvil se je naslednji dvogovor. Častnik: »O pater, ako bi imel jaz vaš denar!« — Kapucin: »In jaz vašo pamet!« — Častnik: »Kaj bi imela potem?« — Kapucin: »Oha nič!«

Potniki v Ameriko. Materij želijo dobro, po ceni in zanesljivo potovati naj se obrnejo na **Simona Šmetetza** v Ljubljani Kolodvorske ulice 26. Šahovrstna Pojasnila doje se brezplačno.

Istotam sprejmejo se dobri in zanesljivi zastopniki.